

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.

Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocanova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241.

Naročnina znana mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor:
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo. — Oglas
po tarifu.

JUTRO

Igra z ognjem

Z veliko gesto je v soboto, na dan, ko je bila vsa pozornost naše javnosti osredotočena na občinske volitve, Nemčija zapustila razorožitveno konferenco in napovedala svoj izstop iz Društva narodov. S tem je ustvarjen povsem nov položaj v mednarodni politiki, kajti nemški korak ne pomenja nič več in nič manj kakor politično in moralno izolacijo Nemčije napram vsemu svetu. Na ostali Evropi je sedaj, da zavzame do novostvarjene situacije svoje stališče in stori sklepe, ki bodo odslej potrebni za ohranitev miru in za izpolnjevanje mirovnih pogodb.

Način, kako stopa Hitlerjeva vlada pred nemški narod in pred svet, je dosti teatralen. Hitler slovesno kliče ves narod, da izjavi, ali odobrava njegovo politiko, ali ne. Napovedan je plebiscit, obenem pa je razpuščen nemški državni zbor in napovedane so za začetek decembra nove splošne volitve. Če je preračunljiva ta gesta za inozemstvo, je brez dvoma zgrešila svoj namen. Kajti mednarodni svet je danes ve, kaj bo sta prinesla plebiscit in volitve, in ceni rezultate, ki so neizbežni, po pravi vrednosti: Ker mora to biti tudi nosilec režima jasno, je mogoče edino sklepe, da potrebuje režim ob glasovanju in z njima združene propagande radi notranjepolitičnih nujnosti. Z agitacijo, kakor jo zna in razume propagandni minister Goebbels, se bodo razpalile strasti, zanimanje ljudstva se bo koncentriralo na zunanjepolitične probleme in ne bo utegnilo posvečati se domači mizeriji.

Pa nemška notranja politika je vprašanje zase; Evropa in ostali svet zanima predvsem meddržavna stran nemške odločitve, njeni vzroki in verjetne posledice.

V razorožitvenem vprašanju hodi Nemčija že vedno svojo pot, ki ni v skladu s politiko ostalih velesil in Društva narodov. Nemčija razumeva razorožitev tako, da se imajo razorožiti ostale države, dočim se sme ona sama oboroževati, ne oziraje se na obveznosti in sankcije versailleske pogodbe. Nemčija tudi v tem trenutku, kakor že vedno v zadnjih letih, poudarja zahtevo po enakopravnosti. Spretno izrablja dejstvo, da so ji velesile lani svedčane obljube enakopravnosti, ne da bi točneje označile svoje pogoje. Izkazalo se je, kar smo mi in vsi poznavalci pruske miselnosti že takrat napovedovali, da so bile velesile preveč lahkoverne, ko so računale z miroljubnostjo Berlina. Seveda je v njihovo opravičilo treba opozoriti, da je bilo zagotovilo enakopravnosti dano vladi generala Schleicherja, ki se je vsaj na videz še opiral na Stresemannove politične smernice.

Hitlerjevska zmaga je to situacijo bistveno spremenila. Vznemirjenja, ki jih je povzročal in jih še stalno povzroča hitlerjevski režim v inozemstvu, bolj ali manj prikrito napovedovanje bodoče vojne, militarizacija mladine, uvedba »vojne vede« kot oficijelne nauka za ves nemški naraščaj in vsi drugi izrazi agresivne bojevitosti, so postopoma izpodkopali tla tudi zadnjemu zaupanju v nemško mirovno voljo. Postalo je nemogoče misliti na dalekosežno razorožitev, dokler niso dane garancije za varnost in dokler se ni po internacionalni kontroli ugotovilo resnično stanje nemške vojne pripravljenosti.

Kljub temu pa zapadne sile tudi še sedaj Nemčiji ravnoopravnosti v načelu niso odrekale in niti francoski predlog, ki ga je vzela Nemčija za povod svojih keseciji, zahtevi po ravnopravnosti ne nasprotuje. Francija, katere stališče so si osvojile tudi Anglija in Združene države, pa v principu celo tudi Italija, je z ozirom na spremenjene nemške razmere zahtevala prehodno pripravljeno dobo, predno sama začne z razoroževanjem. V tej dobi naj bi mednarodna kontrola velesil ugotovila, ali odgovarja stanje nemškega oboroževanja obveznostim, prevzetim v veljavnih konvencijah.

Sklicevanje na miroljubne izjave nemškega kancelarja, zlasti na njegov govor 17. majnika v nemškem parlamentu ni v stanju ustvariti onega zaupanja, ki so ga tem miroljubnim zatrdilom nasprotna dejanja izpodkopala. Saj Adolf Hitler tudi še sedaj, ko se je izločil iz mirovne organizacije in ko se postavlja nasproti vsemu svetu, govori o nemški pripravljenosti za mir in obeta ne le pogodbo o nenapadanju, marveč celo uničenje zadnje nemške strojne, če store enako ostale države. Svet čuje njegove besede in ve, da so le »besede, nič kakor besede.«

Nemčija se hoče očitno odtegniti kontroli in si ohraniti proste roke za svoje vojaške priprave. Konvenciji razorožitvene konference se je morda res odtegnila, ne sme pa pozabiti, da še vedno obstoji versailleska pogodba in da bodo evropske velesile posledje še z večjo čuječnostjo zahtevale njeno točno izpolnjevanje. Evropski zapad dobro ve, da je danes pot do Rena še odprta in da ne bo smel pripustiti niti čakati, da se ta pot zapre. Nemčija menda računa z

DALADIERJEV ODGOVOR HITLERJU

Francija je sicer še nadalje za politiko sporazuma, vendar budno pazi, kaj se godi okoli nje — Zaupnica Daladierjevi vladi

Pariz, 17. oktobra. g. Ob 15. se je sestala poslanska zbornica k jesenskem zasedanju. Pred gosto napolnjenimi tribunami in poslanskimi sedelci je imel ministrski predsednik Daladier z največjo napetostjo pričakovani zunanje-politični ekspeze, v katerem je odgovoril na sobotni govor državnega kancelarja Hitlerja med drugim:

Nemčija je izstopila iz Društva narodov prav v trenutku, ko se je zdelo, da bi utegnila razorožitvena pogajanja privedi do sporazuma. S tem je postalo veliko delo mirovne organizacije dvomljivo. Vladi morajo sedaj zavzeti stališče glede na novo nastali položaj. Francija je bila stalno pripravljena za čim bolj širokogrudno mednarodno sodelovanje, ki spoštuje čast in ponos narodov. Mi nismo gluhi za nobeno besedo, toda prav tako nismo slepi za to, kar se godi okoli nas. Kdor želi sporazum, ne pričinja vendar s prelomom. Zakaj se Nemčija upira kontroli, če se obenem naglašuje pripravljeno za razorožitev do zadnje strojne puške? Zakaj se upira razorožitvenemu načrtu, ki prinaša dejansko razorožitev za vse? Francija bo ostala zvesta svojim političnim sodelovanjem in sporazumom in tudi Francija ni tista, ki je danes izolirana. Po vojni Francija ni imela nikoli toliko prijateljev, kakor jih ima danes. Ostali bomo mirni in ohranili hladno kri, kajti Francija lako zagotovi obrambo svoje svobode in svoje zemlje.

Pred odgovorom Nemčiji je Daladier govoril o potrebi proračunskega ravnotežja in zahteval skupno z zaupnico priznanje nujnosti za finančni osnutek, ki ga je izdelala vlada in določa kot najvažnejši ukrep znižanje uradnih prejemkov za 6 odst. Daladier je naglasil, da je uravnoteženje proračuna tem bolj potrebno, ker bo po stabilizaciji valut v nekaterih prijateljskih državah, ki jo bomo doživeli v kratkem, začel močno odtekat kapital v te države, ki so ga imele doslej na francoskem trgu. Do tega trenutka mora biti za sanacijsko delo vse končano, kajti sicer bi bil lahko zaradi odtoka tujega kapitala in neizbežnih spekulacij ogrožen francoski frank.

Zbornica je nato s potrebno dvotretjinsko večino, in sicer s 470 proti 120 glasovom priznala finančnemu osnutku nujnost. Izvajanja ministrskega predsednika Daladierja, posebno pa njegovo polemiko z Nemčijo, je sprejela zbornica z enodusnim odobravanjem.

Proti uporabi pakta štirih

Pariz, 17. oktobra. d. V francoskih političnih krogih je zbudila veliko zanimanje vest, da se bo glavni odbor razorožitvene konference 26. t. m. zopet sestel ter izdelal konvencijo na podlagi izjav, ki jih je podal John Simon. »Mi ostajamo v okviru Društva narodov in mednarodnega sodelovanja. O dvostranskih pogajanjih med Francijo in Nemčijo ne more biti govora«, komentira Daladierjeva okolica dejstvo, da razorožitvena konferenca po odhodu nemške delegacije ni odgodena za nedolžne čas in da je zopet sklicana za prihodnji teden. V prihodnjih dneh se bo vršila med Parizom, Londonom in Rimom izmenjava naziranj o nastalem položaju Mussolinjev predlog, da naj bi se uporabil pakt štirih, se splošno odklanja. Tudi sklicanje konference petih držav Anglije, Francije, Italije, Nemčije in Zedinjenih držav se odklanja iz razumljivih razlogov, ker bi bilo stališče Francije v tem primeru slabotnejše kakor v glavnem odboru, kjer imajo svoj glas tudi zastopniki Male antante, Poljske, Rusije in nekaterih drugih držav. Konferenca petih držav meseca septembra lani je prinesla Nemčiji, ko je prvič zapustila razorožitveno konferenco, priznanje načelne enakopravnosti. Sedaj gre za priznanje dejanske enakopravnosti torej za zopetno oborožitev Nemčije. V Franciji pa ni politika, ki bi pod temi pogoji odobrila nova pogajanja z Nemčijo. Kot podlaga ostaja slej ko prej angleško-francoski načrt.

Predsednik senatnega zunanje-političnega odbora Henry Berenger, ki se je vrnil iz Zeneve, kjer je bil kot francoski delegat priča poslednjim mednarodnim političnim dogodkom, je francoskim novinarjem izjavil, da bi francoska vlada postopala zelo lahkomišlno, če ne bi zavarovala svojih zahtev po varnosti in jamstvu za mir. Sedaj je nastopil čas, ki je povsem sličen tragičnim dnevom v l. 1914 do 1918.

nesoglasjem med velesilami in najbrž pričakuje, da se ji bo posrečilo odvoditi Pariz od Londona in Rima. Bližnji razvoj bo pokazal, ali sloni nemška kalkulacija na realnih pogojih. Zdi se pa, da signatarne sile ne bodo izpolnile nemških pričakovanj.

Kancelar Hitler je vzel na sebe usodno odgovornost, ko je razbil in uničil mirovno delo petnajstih let, ko je pokopal Locarno in obveznostil dosežene uspehe svojih prednikov na kancelarskem sedežu. Njegova politična igra je na las podobna hazardu.

Ideja miru je sprejela od Adolfa Hitlerja težek udarec. Evropske države bodo morale pokazati neskajljeno solidarnost, pa tudi odločnost in modrost, da zabranijo in preprečijo nevarnost splošnega požara, ki grozi od plamenice, vržene v svet iz Berlina.

Mussolinijeva akcija

Pariz, 17. oktobra. d. Po popolni rezerviranosti Italije v poslednjih dneh, se pričakuje v najkrajšem času Mussolinijeva akcija. Kljub oficijelnim poročilom iz Rima, ki pravijo, da je Italijo presenetil sklep kancelarja Hitlerja, trdijo v gotovih pariških krogih, da so bile Mussoliniju znane Hitlerjeve namere. Mussolinijev stališče je znano. Ze prej je skušal sklicati konferenco petih velesil, ki naj bi sklepala v kakem italijanskem mestu o razorožitvenem vprašanju. Energično nasprotstvo Francije in Amerike je preprečilo njegove manevre. Danes je položaj iz temelja spremenjen in morebitna Mussolinijeva akcija bi mogla najti simpatije na ameriški strani pod pogojem, da se mu posreči privedi Nemčijo v neposredna pogajanja. Kljub temu, da se v Nemčiji ni pripetilo ničesar novega glede razorožitve, in kljub temu, da po berlinskih vesteh Nemčija ne mudi podvzeti nobene akcije, izražajo vendar v nemških oficijelnih krogih upanje, da se bodo mogla pričeti diplomatska pogajanja na podlagi pakta štirih.

V Parizu sklepajo, da so se v zadnjih 48 urah vršili živahni razgovori med nemško in italijansko vlado. Pristojni francoski krogi menijo, da predstavlja Hendersonov odgovor na pismo nemškega zunanjega ministra Neuratha od 14. t. m., ki sporoča odhod nemške delegacije z razorožitvene konference, velik minus za Nemčijo. V njem se namreč izraža obžalovanje, ker je nemška vlada sprejela tako usoden sklep zaradi razlogov, ki se ne morejo smatrati kot osnovani.

V teku prihodnjih dni, namreč do 26. oktobra, ko bo imelo predsedništvo razorožitvene konference prihodnji sestanek v Zenevi, se bodo vršili zaupni razgovori med zastopniki posameznih držav. Pri teh razgovorih bo Francija še nadalje ostala na svojem stališču, da se Nemčija ne sme ponovno oborožiti. Na istem stališču bo ostala tudi Anglija. Za sedaj v Parizu še ne vedo, ali bo Amerika pristala na golovo popuščanje glede odobritve gotovega ofenzivnega orožja v Nemčiji. Po zadnjih vesteh se Amerika nagiblje k popuščanju. Francoski oficijelni krogi in vsa javnost spremljajo z največjim zanimanjem nadaljnji razvoj dogodkov.

Italijanski komentarji

Rim, 17. oktobra. d. Agencija Stefani je objavila naslednji vladni komunikat:

»Čeprav sklepov nemške vlade italijanski krogi niso pričakovali, so jih vendar sprejeli povsem mirno. Nič ne taji, da take odločitve niso resne, zlasti glede na morebitne nadaljnje dogodke, potrebno pa je proučiti položaj glede na njegovo dejansko stanje in dognati vse možnosti ponovnega sporazuma. Hitlerjev govor po svoji vsebini in obliki ter poslanica nemškemu narodu ne zapirata vseh vrat, ker kategorično poudarjata željo nemške vlade po miroljubnem sodelovanju z ostalimi narodi Italijanski uradni krogi priznavajo, da razorožitvena konferenca spriče nemške odpovedi ne more zasedati še nadalje ter da jo bo treba odgoditi, dokler se ne ustvarijo pogoji, ki so potrebni za ponovno proučitev celotnega razorožitvenega problema.«

Sele, ko je bil objavljen ta komunikat, so se pojavili v italijanskem tisku prvi komentarji o izstopu Nemčije iz Društva narodov in odpovedi njenega nadaljnjega sodelovanja na razorožitveni konferenci. Tako ugotavlja glasilo zunanjega ministrstva »Giornale d'Italia«, da nemški nastop nikakor ne more in ne sme vzemirjati evropske javnosti, ker ima že svoj precedent, ko je Nemčija odpovedala svoje sodelovanje na konferenci in je trajala njena obstrukcija od lanskega julija do letošnjega januarja, ko so ji morali priznati vsaj načelno enakopravnost v oboroževanju. Večjo skrb povzroča listu razpis plebiscitnih volitev v Nemčiji, ker pričakuje, da bi mogle te volitve izzvati nepričakovane notranje in zunanje politične dogodke, ki bi blokirali berlinsko vlado in omejili njeno svobodo in akcijsko elastičnost, ki sta ji prav v sedanjem težkem in zapletenem položaju skrajno potrebni. Zato je sklep berlinske vlade, da se razpusti državni zbor in izpremenijo bližnje politične volitve v nacionalen plebiscit, morda preuranjen.

»Tribuna« opozarja na novo Mussolinijev akcijo, da se sklene kompromisna konvencija med Anglijo, Francijo, Ameriko in Nemčijo ter poudarja, da bi moral pri tem v celoti afirmirati princip politične, gospodarske in socialne enakopravnosti vseh velesil na svetu, seveda tudi nemške. Obenem izdaja na lepem italijanski javnosti dejstvo, da je nemški nastop dal povod za novo mednarodno politično akcijo, »kar je bilo povsem v intencijah fašistične Italije.«

Mussolini je vedel za nemške namene

Berlin, 17. oktobra. d. Odločitev nemške vlade, da izstopi iz Društva narodov, izvede plebiscit in razpusti državni zbor ter razpiše nove volitve, je padla že pred nekoliko dnevi. Predsednik italijanske vlade je bil že v teku preteklega tedna obveščen o tem namenu nemške vlade in zato se italijanski glavni delegat Aloisi iz Rima ni niti vrnil v Zenevo. Sklep nemške vlade je bil sicer sklenjen za primer, če ne bi seja predsedništva razorožitvene konference prinesla ugodnega preokreta za Nemčijo. Čakal se je samo govor angleškega zunanjega ministra

Johna Simona in ko se je izvedela njegova vsebina, je kocka padla. Mnoogoštevilne narredbe, ki se tičejo razpusta državnega zbora, razpisa novih volitev za 12. november, kakor tudi oba proglaša na nemško prebivalstvo, skupaj osem tiskanih strani, so bile že pripravljene ter so bile objavljene še istega dne v uradnem listu. Vse je bilo točno preračunano in je funkcioniralo v redu. Tudi kancelarjev govor je bil že v četrtek pripravljen in bi moral biti v četrtek ob 7. zvečer prenešen tudi po italijanskih brezličnih postajah. V poslednjem trenutku je bil ta prenos iz tehničnih razlogov odpovedan. Tehnični razlogi pa so obstojali v tem, ker je bilo sklenjeno, da se ženevski organizaciji postavijo rok 48 ur. Najvažnejše v tej stvari je, da je Mussolini vedel za Hitlerjevo odločitev.

Nemčija čaka na nove predloge

Berlin, 17. oktobra. d. Nemški listi so polni poročil iz inozemstva in komentarjev tujega tiska. Nemško stališče glede na novi položaj tudi doslej še ni prišlo v tisku do vidnega izraza. Samo neko poročilo, ki se je pojavilo v več listih, pravi, da bo Nemčija počakala, dokler ne bo videla,

kakšne predloge ji bodo predložile druge države. Kancelar Hitler je v svojem govoru dovolj jasno izrazil pripravljenost za sporazum z vsemi državami. Dolžnost drugih držav je sedaj, da s konkretnimi predlogi pokažejo prav tako pripravljenost za sporazum. V nemški javnosti se je s posebno nestrpnostjo pričakoval današnji govor Daladierja. Kancelar Hitler je v svojem govoru odkrito ponudil Franciji direktno sporazumevanje. Francoski tisk je doslej to ponudbo neobičajno hladno odklanjal kot maneve. Nemčije, da bi Francijo ločila od njenih zaveznikov v trenutku, ko so čvrsteje ob njeni strani kakor pa kdaj prej. Zato v nemški javnosti od Daladierjevega govora niso pričakovali mnogo uspeha.

Stališče Amerike

Zeneva, 17. oktobra. s. Po navodilih, ki jih je prejel iz Washingtona, je ameriški glavni delegat Norman Davis danes objavil naslednje oficijelno izjavo:

Ameriška delegacija se mudi v Zenevi edino in samo iz razorožitvenih namenov. Dokler je možno, da se pogajanja za razorožitev uspešno nadaljujejo, bo Amerika rada sodelovala, seveda na nima interesa za kakršnokoli političen element ali za kakršnokoli zgolj evropsko zadevo. Zato še enkrat ugotavlja, da Amerika v političnem oziru nikakor ni vezana na nobeno evropsko silo. Vsak sporazum, ki se je morda dosegel z njo, se je nanašal samo na vprašanja svetovne razorožitve. Ali so okoliščine za nadaljevanje sedanjih razorožitvenih prizadevanj ugodne ali ne, je vprašanje, na katero mora odgovoriti Evropa ne pa Amerika.

Sestanek dr. Beneša in Dollfussa na Dunaju

Predmet razgovora bo italijanski načrt o sodelovanju podunavskih držav

Zeneva, 17. okt. AA. Dr. Beneš je odpotoval iz Zeneve. Na povratku domov se bo ustavil na Dunaju, kjer bo konferiral z dr. Dollfussom o gospodarskih in političnih vprašanjih, ki zanimajo obe državi. Morda ga bo sprejel tudi predsednik Miklas. Praga, 17. oktobra g. Oficijozna »Prager Presse« piše o jutrišnjem sestanku zunanjega ministra dr. Beneša z zveznim kancelarjem dr. Dollfussom med drugim naslednje:

Mnogo je zadev, o katerih bosta lahko razpravljala voditelja zunanje politike obeh sosednih držav, pristaviti pa je treba da dunajski razgovor ne bo imel političnega pomena preko širšega mednarodnega stališča. Glede italijanskega srednje-evropskega načrta bo zunanji minister dr. Beneš najbrže poudaril, da je pripravljen o

njem razpravljati v duhu odkritosrčnega prijateljstva. Gotovo je, da se bo pri tej debati pokazalo, kaj bi se dalo iz italijanskega načrta izvesti in katere točke bi bilo treba popraviti oziroma spraviti v pravo obliko. Važno je, da je načrt sprejemljiva podlaga za pogajanja med Češkoslovaško in Avstrijo in da primerno upošteva interese obeh podunavskih držav. Samo po sebi se razume, da zaradi tega ne bi v ničemer trpel gospodarski načrt Male antante, temveč bi bil k večjemu še izpopolnjen. Današnje razmerje med Češkoslovaško in Avstrijo se lahko razvije samo ugodno, če v Avstriji ne bo zmogala nobena izmed ekstremnih struk, za katere delajo v zadnjem času nekateri radikalni elementi tako glasno propagando.

Naloge Male antante

Češkoslovaški minister dr. Hodža o zaščiti pred nemško agresivnostjo

Bratislava, 17. oktobra. d. Minister za kmetijstvo dr. Hodža je na posvetovanju poslancev in senatorjev češkoslovaške agrarne stranke o politiki Male antante označil Malo antanto kot zgodovinsko utemeljeno smernico za politiko zaščite slovenskih narodov, Društvo narodov pa kot neizogibno potrebno moralno in diplomatsko oporo državne varnosti. Dogodki zadnjih dni, je izjavil dr. Hodža, nas niso presenetili. Tudi naši pacifisti poznajo danes, da pacifizem kljub vsej svoji plemenitosti za državo s 15 milijoni prebivalstva, ki je sosedna agresivne države s 60 milijoni ljudi, ni nobena primerna politika. Če se dogajajo danes v mednarodni politiki dogodki, ki pozivajo naravnost k moralni in obrambni pripravljenosti, moramo z zadovoljstvom ugotoviti, da so nas našli, kakorkoli naj se razvijejo, v češkoslovaški pripravljenosti. Prav jasna zavest možne nevarnosti veže vse elemente naroda v mo-

ralno celoto. Mi nismo videli v Mali antanti nikdar poslednjega cilja, temveč smo jo vedno smatrali kot koncentracijsko točko nove srednje Evrope. Minister dr. Hodža je nadalje opozoril na stremeljenja, da bi se izenačili interesi bolgarske in češkoslovaške državne politike, kakor tudi, da predstavljata češkoslovaško zblizanje s Poljsko nadaljnji velik čimtelj srednjeevropske koncentracije. Danes gre za to, da nastane v srednji Evropi poleg sedanje tako vidne nevarnosti enotna moralna celota vseh držav, ki imajo enake skrbi za svoje meje in svoj obstoj. Gospodarska in trgovinsko-politična naloga Male antante ne obstoja samo v tem, da si med seboj odvezemo industrijske in kmetijske presežke, gre za to, da postane Mala antanta mogočen instrument, s pomočjo katerega naj bi srednjeevropski kmetijski proizvodni našli svoje odjemalce v zahodni Evropi.

Poset Gömbösa v Sofiji

Včeraj sta Gömbös in Kanya odpotovala v Sofijo in Ankaru — V Carigradu se sestaneta tudi s Titulescom

Budimpešta, 17. oktobra. AA. Predsednik madžarske vlade Gömbös in zunanji minister Kanya sta odpotovala v Sofijo. Pred odhodom je izjavil Gömbös novinarjem, da ostane Madžarska glede na odhod Nemčije z razorožitvene konference mirna. Hendersonov odgovor in miroljubne izjave nemške vlade dajejo mnogo upanja. Ob koncu svoje izjave je predsednik vlade nastopil proti temu, da se ločijo narodi v prvo in drugo vrsto, češ, da je treba najti lojalno rešitev v duhu enakopravnosti in varnosti.

Gömbös in madžarski zunanji minister Kanya. Do odhoda vlaka sta se zadržala na madžarskem poslanstvu. Ob 11.30 ponoči sta nadaljevala svojo pot v Sofijo odnošno Ankaru. V Carigradu se bosta sestala tudi z rumunskim zunanjim ministrom Titulescom.

Revolucija v Siamu

London, 17. oktobra. d. Kakor poročajo iz Singapora, je siamska vojna mornarica prešla k vstašem. Vlade čete nimajo več municije, ker je mornarica zaplenila skladišče orožja. V nedeljo so vstaši zasedli važno mesto Pečaburi, tako da je zveza med Bangkokom in Malajo prekinjena. V Bangkoku so vstaši zasedli več predmestij. Nad mestom so sestrelili dve letali revolucionarjev, od katerih je eno treščilo na zemljo pred kraljevo palačo. Inozemci so se začutili v poslednjih svojih poslanstvih z barikadami.

Bivši kralj Hedžasa v Parizu

Pariz, 17. oktobra. AA. V Parizu je prisel Ali I., bivši hedžski kralj in brat pokojnega kralja Fejsala.

Tudi Delavska zbornica mora v nacionalno fronto!

Delavska zbornica je javnopravna korporacija ter zakonita zastopnica koristi delavcev in nameštencev. Zbornica mora v sistemu organizacije našega socialnega in gospodarskega življenja igrati enako vlogo kakor gospodarske ali stanovske zbornice. Aktivnost in iniciativnost zbornice delavcev in nameštencev mora zlasti pri sedanjih gospodarskih in socialnih težavah segati daleč ven iz okvira suhoparne birokratične ustanove. Zbornica se mora izživljati kot najagilnejša borbena korporacija, saj ji je poverjena zaščita socialno najšibkejšega razreda v narodu: delavcev in nameštencev.

Ako Delavska zbornica svoje poslanstvo pravilno razume, mora iz njenih podvigov iz njene neprestane borbenosti za pravice delovnega človeka izžarevati žar najvišje socialne kulture, Delavska zbornica mora postati in ostati naša najpomembnejša nacionalna ustanova, ker moramo z njeno pomočjo podpreti nacionalno in socialno osvoboditev slovenskega življa v našem narodnem gospodarstvu. Ta zbornica je nujno poklicana, da koraka na čelu vseh onih prizadevanj, ki imajo za cilj, da politično svobodo naroda kronajo tudi: z resnično gospodarsko in socialno svobodo. V Delavski zbornici morata biti osredotočeni vsa naša nacionalna energija in vsa naša socialna miselnost, ako nam je resno na tem, da do vseh poslednosti izvedemo nacionalni, socialni in politični prepovedi v vrstah delavcev in nameštencev. Socialno pravično jugoslovenstvo mora dobiti svoj videz in obraz tudi v delavskih zbornicah, ker bi bilo nedosledno, ako bi duh in volja delavskih zbornic stala izven novega nacionalnega in političnega življenja.

Zbornice so del javne uprave in sestavni del državnega organizma. Preko zbornic vrši država del svojega poslanstva. Led narodom, kakor se za izvrševanje svoje splošne misije poslužuje tudi občin, banovina in najrazličnejših drugih ustanov in korporacij. To pomeni, da mora biti delovanje zbornic jugoslovensko nacionalno in v harmoničnem skladu a celotnim izživljanjem novo usmerjene naše državne politike. Zbornica, ki na sebi ne nosi vidnih in izrazitih znakov jugoslovenske miselnosti, je suha veja, ki ne daje iz sebe sokov. Usodopolna pogreška bi bila, ako bi delav-

ske zbornice postale zatočišča raznih opozicionalnih ameri in prostor, v katerem bi se gojilo podtalno razpoloženje proti nacionalnim in državnim težnjam v našem vsesplošnem javnem življenju. Ako kedaj, je sedaj pravi čas, da ravno delavske zbornice krepko stojijo ob strani aktivni in ustvarjajoči državni politiki in da s svojo agilnostjo in s svojo politično smerjo vsepovsod zatirajo defetizem in negativno zadržanje.

Volitve v Delavsko zbornico so bile razpisane pred volitvami v občinske uprave in so bile prvotno določene na dan 8. t. m. Zaradi občinskih volitev pa so bile zbornične volitve preložene na soboto in nedeljo, dne 21. in 22. t. m. Delavci in nameštenci morajo biti ponosni na to, da so bili oni od volitev v skupščino sem prvi poklicani, da se v svobodnih volitvah izjavijo, kako gledajo na sedanje delovanje svojih zbornic in da istočasno tudi kot prvi povedo, da v celoti odobravajo nacionalno-gospodarsko prizadevanje nove jugoslovenske državne politike. Volitve morajo biti manifestacija delavcev in nameštencev za novo nacionalno in socialno življenje v banovini in državi ter v vseh naših gospodarskih prizadevanjih. Temu življenju morajo delavske zbornice davjati mnogo sveže nove krvi. Delavci in nameštenci morajo na svojo zbornico gledati kot na svoj socialno-politični parlament, ki more svoje sile črpati zopet le iz svežega nacionalnega življenja in hotenja naroda. Žal, smo pri ravnanju izvršnih občinskih volitvah morali ugotoviti, da socialisti nimajo namena in volje, da bi s svojim hotenjem dali obeležje jugoslovenskega nacionalnega duha in znake najostrejšje opozicije proti raznim negativnim stremljenjem. Njih simpatije so bile pri občinskih volitvah preveč očitno na strani onih, ki store vse, da ovirajo razmah zdrave in konsolidirane državne politike. Naravno je zato, da oni tudi delavskih zbornic ne bi znali in ne bi hoteli postaviti v službo zdrave in pozitivne državne politike.

Delavci in nameštenci pa hočejo, da so volitve v Delavsko zbornico mogočna manifestacija za novo, socialnejše in pozitivnejše jugoslovenstvo. Volitve morajo biti izraz ostre borbenosti za pravice delovnega slovenskega in jugoslovenskega človeka!

Priprave za volitve v Nemčiji

Berlin, 17. oktobra. AA. Hitlerjev zastopnik Hess je odredil, da se priprave za volitve v državni zbor poverijo Fricku, šefu narodne socialistične frakcije v sedanjem državnem zboru. Voditelji stranke so imeli konferenco, ki so se je udeležili tudi šefi posameznih okrožij, propagandni voditelji in šefi narodno socialističnih frakcij vseh nemških deželnih zborov.

Kakor poroča »National-Zeitung«, bodo pri volilni kampanji sodelovali vsi hitlerjevski voditelji, predvsem Göring in večina ministrov. Tudi Hitler bo govoril na mnogih shodih.

Pred preosnovno nemške vlade

Berlin, 17. oktobra. Č. Tu se širijo vesti, da bo bržkone nemška vlada v kratkem preosnovana. Hitler bi po teh vesteh prevzel zunanje ministrstvo ter pritegnil k sodelovanju v kabinetu dosedanjega hitlerjevkega zunanje-političnega ekspozenta Rosenberga, ki bi prevzel v zunanem ministrstvu funkcije državnega podtajnika. Göring bi se odpovedal predsedstvu pruske vlade in bi prevzel vodstvo novega ministrstva za letalstvo in letalske vojsne sile. Iz vlade bi končno izpadli vsi ministri, ki niso narodni socialisti.

Aretacija italijanskih teroristov

Rim, 17. oktobra. AA. Policija je aretirala italijanske državljane Renata Cianca, Alberta Cianca in Leonarda Bucciglione, ki so obdolženi terorističnih dejanj, izvršenih v Italiji po nalogu v tujni žilvečih protifašističnih prvakov. Obdolženi so tudi atentata 30. junija pred cerkvijo sv. Petra v Rimu. Aretirani Bucciglione je priznal, da mu je v Parizu emigrant Alberto Cianco naložil, naj izvrši atentat pred cerkvijo sv. Petra in druga teroristična dejanja v Italiji, med njimi tudi atentat za dušijim plinom v Rimu. Emigrant Cianca je aretirancem dal denar in material za izvršitev atentatov.

Savinjski vlak je treščil v voz

Zalec, 17. oktobra. Nocoj ob pol 10, se je zgodila na križišču ceste Gotovlje - Vrblje in savinjske železniške proge huda nesreča, ki je domala zahtevala človeško žrtve. Na križišču te ceste je savinjski vlak, ki vozi proti Celju, zadel ob voz, ki je pravkar vozil preko proge. Voz je razdejalo na dva dela, konja pa sta težko poškodovana in imata strte noge ter jih bo treba ubiti. Hlapec, ki je bil na vozu, je hudo poškodovan in ga je moral vlak takoj s seboj odpeljati v celjsko bolnico. Na mestu so bili takoj orožniki in še nocoj bo komisija iz Celja ugotovila dejanski stan. Tudi lokomotiva savinjskega vlaka je nekoliko poškodovana.

Plin ga je zadušil

Ljubljana, 17. oktobra. V središču mesta se je davi na vse zgodaj raznesla vest o nesrečni smrti znanega brivskega mojstra v Franciškanski ulici, Dragotina Ivanševića. Ko je prišel jutraj kmalu po 7. uri Ivanševićev vajence Mirko Kocijan pred lokal in ga odprl mu je udaril iz notranosti smrad plina. Malo je počakal, nato pa vstopil in ugledal mojstra na stolu mrtvega. Kocijan je zaprl petelina pri plinski napeljavi, nato pa odhitel na ulico, kjer je zadevo prijavil stražniku. V Franciškansko ulico sta kmalu prišla zdravstveni inšpektor g. dr. Avramović in policijski uradnik g. Kette. Komisija je ugotovila, da gre vsekakor za nesrečo in ne za samomor, kakor se je mislilo prvotno.

Ivanšević si je zadnji dan jesenskega vselejema zlomil nogo in je bil dalje časa v bolnici. Zjaj je sedel v naslonjaču in imel pred sabo pripravljen šaf, da bi si izpral bolno nogo v topli vodi, kakor mu je nekdo svetoval in kar je v zadnjem času tudi večkrat storil. V rokah je imel »Slovenski Narod« in tudi očala na nosu, znak, da je čital. Ze prej pa si je bil pripravil tudi lonček vode, ki ga je postavil na plinski kuhalnik, da bi jo ogrel. Med čitanjem pa je najbrže zadrmlal, naker je voda zavrela in pogasil plinov plamen. Takoj je pričel plin uhajati v prostor, kar je na Ivanševića vplivalo še bolj omotično in je slednjič nastopila smrt zaradi zastrupljenja.

Ivanšević zapušča 80letno mater Marijo. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu, od koder se bo vršil pogreb k Sv. Križu. Ivanšević je bil star 42 let in po rodu iz Zagreba, a je živel že dolga leta v Ljubljani, kamor je bil tudi pristojen. Lastno brivnico je odprl šele pred nekaj leti. Policijski organi so našli v delavnici poleg 572 Din gotovine tudi tri hranilne knjižice, glaseče se na okrog 43.500 Din.

Fašistični teror na Pivki

V Postojni in okolici je bilo dosedaj aretiranih 30 ljudi, med njimi tudi jugoslovenski železničar iz Čerknice pri Rakeku

Trst, 17. okt. Z. Aretacijam 6 slovenskih mladeničev in mož iz Postojne, ki so jih pretekli četrtek jutraj odvedli v kopersko letnišnico, so sledilo še nove. Kakor se je naknadno izvedelo, je bil poleg urarja Rajka Tavčarja, njegovega brata stavca Karla, stavca Franca Likana, knjigovega Lobjeta Cestnika, prevoznika Marijana Ribolja in čevljarja Mirka Bizjaka, aretirani še pekovski pomočnik Karel Gorjančič. Vsi so baje osumljeni, da so delovali proti režimu.

Včeraj ob 7. jutraj pa se je v Postojni znova pojavil avtomobil tržaške policije in se ustavil pred hišo, ki v njej stanujeta Pančič Cukova, nevesta aretiraneza Gorjančiča in svakinja aretiraneza Karla Tavčarja, ter njena mati. Policija je izvršila strogo hišno preiskavo ter ju nazadnje aretirala in odvedla v Trst.

Ob pol devetih je bil nato na postaji v Postojni aretiran še železniški ključavničar Henrik Mekinda, rodom iz Postojne, ki je pa jugoslovenski državljan in biva v Čerknici pri Rakeku. Ko je izstopil iz ljubljanskega vlaka in odšel na carinarnico k carinskemu pregledu, sta mu pred vrati dva policijska agenta napovedala aretacijo. Odnjala sta ga na obmerno kolodvorsko policijo, kjer je bil preiskan in zasiljen. Od tam so ga v klenjenega odvedli v Trst. Razen v Postojni so bili aretirani tudi nekateri Slovenci iz bližnje in daljne postojnske okolice. Skupno je bilo aretiranih okrog 30 oseb.

Odmevi nedeljske zmage

Pri D. M. v Polju

D. M. v Polju, 17. oktobra. Sijajna zmagala nacionalna lista g. Ivana Jamška je občane res presentila, čeprav niso dvomili o uspehu te liste. Vendar si nihče ni mogel misliti, da je v vsej občini tudi med kmečkimi prebivalci dozorel že tolik odpor proti bivšim voditeljem SLS, katerim so mnogi skozi desetletja hote ali nehoti tako verno služili. Volilni izid pa je seveda najbolj presenetil punktaše, ki so trdno računali na zmagu, tudi zaradi tega, ker je bivši župan postavil svojo listo. Seveda se je tudi on v svojih računih temeljito zmotil, kajti ogromna večina volilcev je volitve pravilno razumela. Zavedala se je, da ne stoji samo pred nalogo skrbanja izbiranja bodočih občinskih gospodarjev, temveč tudi pred odtičnim glasovanjem za nacionalno močno in složno državo in ne za šibko pokrajnino, v kateri bi bilo gospodarsko in kulturno življenje zapisano propasti.

Vsi oni, ki jih je poraz tako hudo udaril in presenetil, govorijo sedaj seveda o teroru, kar pa je naravnost smešno. Vsi volilci priznavajo, da tako svobodnih volitev že dolgo ni bilo. Volilcem so bile predložene tri liste in vsak se je lahko po svojem mirnem preudarku izjavil, za katero je hotel. Ako se je izjavil kak teror, se je izjavjal samo s punktaške strani. Nacionalna lista bi bila zmagala, tudi če za njo ne bi bil oddan niti en glas železničarjev in drugih državnih nameštencev. Zmago so ji naklonili baš oni krogi, ki so morali nekaj pod pravim pritiskom in terorjem glasovati za listo, ki so jih sestavljali prvaki bivše SLS. Ker je bila v službi teh prvakov duhovščina, si večje omejitve svobodnega mišljenja pač ni mogoče misliti. To gotovo zadostuje in ni treba vznjati v spomin konkretnih primerov nekdanjega terorizma. Volilna zmagala se ne more drugače označiti, kakor plod treznega preudarka vseh volilcev in one najbolj učinkovite agitacije, ki jo brez vsakega pritiska med ljudstvom izvajajo že sama imena poštenih in zavednih mož ter dobrih in nesebičnih gospodarjev. Splošno priljubljani vzorni gospodar g. Ivan Jamšek je vsem nudil pač najboljšo jamstvo, da bo občina v dobrih rokah. Enako jamstvo so dali tudi vsi drugi kandidati nacionalne liste.

Po 25 letih Vrhnika zopet bela

Vrhnika, po zmagi. Ravno pred 25 leti so strmoglavili klerikalci takratnega zasluženega župana Gabrijela Jelovška in na njegovo mesto postavili dr. Marolta. Vrhnika je od takrat nazadovala od leta do leta in ko je bil ministrski predsednik dr. Korosec, je izgubila tudi davčni urad.

Pred dvema letoma je bil odstavljen klerikalni občinski odbor in imenovan za župana lekarnar Stanko Hočevar, za podžupana pa posestnik Josip Verbič. Vrhnika je v teh petih letih izpremenila svoje lice. Dobil je zopet davčno upravo, kljub slabim časom in pomanjkanju gotovine se je opravilo ogromno delo. Posebna skrb se je posvečala tudi okoliškim vasem, katerih je v vrhniški občini 14. Zgradil se je vodovod na Drenovem griču in v Sinji gorici. Ljudje so uvideli, da je politika kvarna in da more roditi uspehe le složno delo.

In plod tega dela je nedeljska zmagala nacionalna lista. Lista župana Hočevarja je dobila 923 glasov, nasprotna lista odvetnika dr. Marolta pa le 367 glasov. Nacionalna lista je torej zmagala s 556 glasovi večine in dobila v občinski upravi 27 delavnih odbornikov. Zmaga je bila že ob 8. uri jutraj zagotovljena. Navdušenje pa se je še stopnjevalo, ko so se pripeljali vsi volilci iz Podlippe in Smrečja na 2 velikih okinčanih tovornih avtomobilih s godbo, vsi zvesti nacionalni ljudje. Župan je ob prihodu pozdravil posebno vrlje Smrečane, ki so prišli ob komasaciji občin v vrhniško občino in prvič tukaj volili.

Ob 4. popoldne je Vrhna razobesila zastave, kajti nacionalna lista je imela že takrat skoro 500 glasov večine. Punktaši pa so se poskrili... Zvečer je bilo pred občinsko hišo vse črno ljudi. Župan Hočevar je pozdravil množico in se zahvalil za upanje in odlobo, da bo vse svoje moči poravnal napredu vrhniške občine. Pozitivno delo je rodilo današnji uspeh in le gospodarskemu delu bo posvečeno njegovo županovanje. Delo je bil po trgu sprovedeno v vrhniško godbo na čelu. Spreved se je ustavil pred županovo hišo in županu priredil velike ovacije. Pevci so zapeli več lepih pesmi. Ovacij ni bilo konca ne kraja.

Po zmagi v Tržiču

Tržič, 17. oktobra. Odkrito priznamo, da nismo računali s tako ljuto volilno borbo, kakršna se je razvila v našem mestu. Potek volitev je bil naravnost dramatičen. Ko je volilna komisija oddala svoje glasove, so se vsule skupine volilcev, ki so skoro dale videz Majeršičeve zmage in Globočnikovega poraza. Evidenčna pisarna JNS je beležila volilce in pošiljala

poročila našim agitatorjem, naj napno vse sile, ker bo sicer Tržič v punktaških rokah. Opoldne je imela nasprotniška lista Majeršič 54 glasov večine. Ta večina pa je po kosilni skopnela, tako da je bila lista Globočnika v večini za 24 glasov. In v popoldnjskih urah, ko so od obeh strani pritisnili na volilce, je kolebala večina tako, da je enkrat padla že celo za tri glasove. In zleteli so agitatorji še po zadnje rezerve in ko je bila ura šest, je kazal jeziček na volilni tehtnici 13 glasov večine. Globočnikova lista JNS je zmagala z 378 glasovi proti 365 glasovom punktašev. Glavni trg je zaoril navdušenih klicev »Živijo Globočniki! Živijo zavedni Tržičani! Majeršičevi ljudje pa so se poparjenih glas razšli in godba tržiške cerkve, ki je bila pripravljena, da proslavi punktaško zmagu, je odložila instrumente. Poraz je prišel tako nepričakovano, da so zgubili glavo in še zadnji košček razsodnosti, ki jim je še ostala.

Pa se vrnimo malo nazaj in pogledimo na volilno agitacijo, kakršno so Majeršičevi uveljavljali. V časih najhujših političnih naspotstev ni bilo kaj takega kakor sedaj. Centralna gibalna sila je bila doma v usnjarski zadrugi »Runo«, ki jo je ustanovil znani župnik Škerbec. Od tu je šel prvi pritisk v obliki najstrožjih opominov za takojšnjo poravnavo obveznosti. In so se tržiški čevljarji ustrašili, nekaj so jih naravno tudi popolnoma oplahili. Druge so pridobili s tem, da so jim v občini obljubili službe, ker bodo vse občinsko uradništvo zamenjali. Tretjim so obljubili službe v »Runo« samih, kjer bodo vse stare usnarje zaposlili tako ali tako. Zopet druge so oplahili z vero, ki je bila zopet enkrat v nevarnosti, poiskali so sorodstvene vezi in ko so bila že vsa sredstva izčrpana, so tiste, ki imajo v denarnih zavodih obveznosti, pritisnili s tem, da so prišli gospode od tistih denarnih zavodov celo iz Ljubljane, da so raztelesili uboge žrtve in jim, tako pripravili svobodne volitve. In levičarski socialisti so slepo drveli čez drn in strn za to gospodo, ki je hotela pod geslom »Delavski Tržič delavcem« zagospodariti in kranzirati vse, pa tudi delavce, svoje zaveznike.

Vsi napor in vsa ogabna sredstva niso pa premogla zavednosti tržiških volilcev. Tokrat se je posebno odlikovala naša mladina, ki je bila ves dan na nogah. Nobenih imen nečemo navajati, ker je vsak storil vse, kar je bilo v njegovih močeh, da smo priborili sijajno zmagu nad punktaškim terorjem. Vsem bodi na tem mestu izrečena najtoplejša zahvala.

Po naši zmagi pa so se takoj pokazali sadovi krščanske vzgoje, ki so jo n. pr. deležne delavske tržiške predilnice v dekliskem domu. Ko je prišel v ponedeljek zjutraj kakor navadno vprašat mesar od gospoda Verdrija, koliko mesa naj pripelje, so ga delavske napodile, češ da ne bodo jedle mesa od mesarja, ki je volil liberalce in res so šle drugam po meso. Prevzočnik, ki je prišel, kakor navadno po robo v črni konzum, je bil odklonjen, ker je volil Globočnika. Toda zapomnite si, da se milo vrača za dragol Videli bomo, koga bo po vsem tem glava bolela.

Z zmagu, priborjeno s pomočjo malih zavednih ljudi, ki se ne strašijo ne terorja, ne groženj in pretenj, vstajajo občinskemu odboru in krajevni organizaciji JNS in vsem naprednim organizacijam nove naloge, ki jih bo treba brez odlašanja in nujno rešiti tako, da bodo videli naši pristajši, da njihov trud ni bil zaman in da bodo tudi oni trdno stoječi moške, ki so bili sicer vedno z nami, pa so tokrat iz ničevih vzrokov ostali doma, čutili, da niso prav storili, ko so zatajili svoje prepričanje. I. L.

Sijajen uspeh v Marenbergu

Ena najlepših zmag jugoslovenske nacionalne misli v dravski banovini je gotovo zmagu JNS pri nedeljskih volitvah v Marenbergu, v važni občini ob najsevernejši meji naše države. — Proti nacionalni listi so se združili punktaši in Nemci pod vodstvom bivšega nemškega župana protestanta Sieberta Wrentschurja ter poklicali na pomoč še voditelja marksistov iz Maribora. Ponujeni kompromis so odklonili z nemogočimi pogoji. Upali so z gotovostjo na zmagu. Ljudstvo pa jim je obrnilo hrbet. Nič ni hotelo slišati o tako lep; zvezi. Vsi najboljši moške brez razlike prejšnje politične pripadnosti so se združili na listi JNS ter z vso verno silo v boj za zmagu te liste. — Nemila usoda je priklenila na bolniško posteljo ravno v tem času dva zavedna pobornika naše ideje, ki bi gotovo pripomogla še k sijajnejši zmagi, a sedaj še niti glasoviti nista mogla. — A usoda tudi nasprotnikom ni bila naklonjena. Ker njihova lista ni bila po zakonu sestavljena, je bila od sodišča zavrnjena. Zato so hoteli odvrniti volilce od udeležbe pri volitvah, deloma z izgovorom, da ni potrebno voliti, ker je itak samo eno listo, drugod pri svojih pa, da če predložena lista ne dobi vsaj polovice glasov vseh volilcev, da ne bo izvoljena. A volilci niso nasledili tej gonji, temveč so se skoraj polnoštevilno udeležili volitev in glasovali za listo JNS g. Franca Ternika, ki je dobila 441 glasov, t. j. 76 odstotkov vseh volilnih upravičencev, kljub grožnjam in pritisku nasprotnikov. Tudi velika večina volilcev iz trga samega se je izjavila za skupno delo v smislu narodnega in državnega edinstva.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Oblačno, toplo. Pričakovati je slabo vreme. — Situacija včerajšnjega dne: Atlantska depresija je prodrla v Evropo, visoki pritiski pa se je iznad Južne Evrope umaknil proti skrajnemu jugozapadu in vzhodu. Dunajska vremenska napoved za sredo: Ponoči dež, v višjih legah sneg. Podnevi ponekod oblačno, v prostih legah zapadni vetrovi; pozneje se bo vreme naglo izpreminjalo.

Seja Narodne skupščine

Čestitke poslane ministru dr. Kramerju k izidu občinskih volitev — Maloštevila opozicija bi rada ovirala delo Narodne skupščine

Beograd, 17. oktobra. p. Po daljših političnih se je danes zopet sestala Narodna skupščina, da še pred zaključkom polnetega zasedanja reši nekatere nujne za dve, dočim bo 20. t. m. otvorjeno redno jesensko, odnosno zimsko zasedanje. Dvorana Narodne skupščine je bila skoraj popolnoma zasedena. Med počitnicami so jo docela renovirali ter dvignili mizo predsedstva, ministrske klopi, govorniški oder in mizo stenografov, tako da bo mnogo boljši preed in bo tudi govornike bolje slišati. Okusno izdelana oprava je delo domačih obrtnikov.

Odmev občinskih volitev v dravski banovini

V kuluarjih Narodne skupščine so večkrat in danes s posebnim zanimanjem in odobravanjem komentirali nedeljske občinske volitve, nepričakovano odlično zmagu jugoslovenske nacionalne misli v Sloveniji in v strahovit poraz slovenskih punktašev. Ko je danes malo pred otvoritvijo svoje stolni minister dr. Kramer z ostalimi člani vlade v skupščinsko dvorano, so ga poslanci živahno aklamirali ter mu od vseh strani stiskali roke in čestitali k velikemu uspehu, ki naj obratno za vselej napravi konec vsem senarističnim skedjam na zapadu naše države. Z največjim priznanjem podčrtavajo v mnogih krogih visoko nacionalno zvestost, ki so jo pokazali preteklo nedeljo slovenski volilci, in naglašajo, da gledajo odsele na Slovenijo in Slovence še z mnogo večjim zaupanjem, kakor so že doslej.

Umrli poslanci

Ob 10.40 je predsednik g. dr. Kosta Kumunudi otvoril sejo. Po odobritvi zapisnika, ki ga je prečital skupščinski tajnik poslanec g. Kovač, se je predsednik v lenem govoru spomnil med počitnicami umrlih narodnih poslancev Jovice Kandica in Mirka Neudorferja. Narodni poslanci so poslušali njegov govor stoje ter so ob koncu počastili spomin pokoinih tovarišev s trkristom »Slava«.

Za sodelovanje balkanskih narodov

V svojem nadaljnjem poročilu je predsednik g. dr. Kumunudi prečital pismo predsednika grškega parlamenta g. Voziakisa, v katerem apelira na jugoslovensko Narodno skupščino, naj po vseh svojih močeh podpre akcijo za zblizanje in tesnejše sodelovanje balkanskih narodov in držav. Ohenem je predsednik prečital odgovor grškega parlamenta, v katerem naglašajo, da je bila jugoslovenska Narodna skupščina vedno največji pobornik ideje »Balkan balkanskim narodom« ter zato še prav s posebnim veseljem pozdravlja to iniciativo. Narodni poslanci so njegov govor z odobravanjem vzeli na znanje.

Mednarodne konvencije

Sledilo je poročilo o konvencijah, ki jih je predložila vlada Narodni skupščini v odobritev. Najvažnejša med njimi je konvencija o definiciji nasadca, sklenjena z Rusijo. Vse konvencije bo proučil poseben odbor, ki bo jutri predložil svoje poročilo.

Burna interpelacijska debata

Sledilo je čitanje cele kopice interpelacij, ki so jih vložili narodni poslanci med počitnicami. Med njimi je bila tudi interpelacija narodnega poslanca Ivana Lončar-

reviča, za katero je zahteval prvenstvo. Ko mu je predsednik dal besedo, da utemelji svojo zahtovo, je začel poslanec Lončarevič govoriti o volitvah v savski banovini ter napadati vlado in narodne poslance, kar je izzvalo burjo protestov. Predsednik je govornika večkrat opominjal in pozival k redu, naposled pa mu je odvzel besedo. Ko pa je Lončarevič govoril še dalje in izzival vedno hujše razburjenje, je predsednik prekinil sejo. Po zopetni otvoritvi se je predsednik objevil, da mora v smislu poslovnika poslance Lončareviča zaradi žaljenja poslanskih tovarišev kaznovati ter je predlagal, da se ga izključi od petih sej. Poslanec Lončarevič je zahteval besedo v svojo obrambo, toda zopet je govoril v takem tonu, da je izzval novihar protestov, naker mu je predsednik znova odvzel besedo. Narodna skupščina pa je soglasno potrdila njegovo izključenje.

Novi poslanci

V nadaljevanju se je bilo odobreno poročilo verifikacijskega odbora, ki je predlagal, da se odobre mandati naslednikov umrlih poslancev. Na mesto pokojnega Kandida pride seljak Branislav Gavrilović, namesto pokojnega Neudorferja pa župnik Juraj Cenkič.

Po rešitvi nekaterih manjših zadev je predsednik ob 12.15 zaključil sejo in napovedal prihodnjo sejo za jutri popoldne s dnevnim redom: razprava o mednarodnih konvencijah.

Avdijence pri kralju

Beograd, 17. oktobra. M. Danes popoldne sta bila sprejeta od Nj. Vel. kralja v Niški Banji v daljši avdijenci ministrski predsednik g. dr. Srškić in zunanji minister g. Boško Jevtić.

Iz prometne službe

Beograd, 17. oktobra. p. Na osnovi razsodbe državnega sveta je upokojen generalni direktor državnih železnic inž. Dimitrije Šreplović. — Za poverjenika pri generalni direkciji državnih železnic je imenovan inž. Bogumil Wolf, dosedaj pri železniških delavnicah v Mariboru. — K železniški direkciji v Sarajevu je premeščen služitelj ljubljanske železniške direkcije Pavel Vidmar. Po potrebi službe sta premeščena železniška uradnika Dragič Mihajlo iz Ljutomera in Zidani most, Janez Šušteršič iz Hrastnika v Ljutomer. — Za uradniške pripravilnice so imenovani Josip Ostroveršnik v Crnomlju, Bruno Vinčič v Vuhredu, Davorin Bezljaj v Ljubljani, Jovan Popov v Trbovljah in Josip Rabič v Slovenski Bistrici. — V višjo skupino je napredoval nadzornik pri strojnem oddelku jugoslovenskega zastopstva v Postojni Franc Leskovec.

Olažsava za avtomobiliste na madžarski meji

Beograd, 17. oktobra. AA. Madžarski finančni minister je izdal odlok, da smejo v bodoče motorna vozila iz Jugoslavije na Madžarsko brez trptiča in brez položitve carinske kavelje. Vozniki avtomobilov t. j. ki so deležni te ugodnosti, morajo dobiti za svoj voz vpisni list, ki ga izda madžarski carinski urad. Razen tega morajo imeti mednarodno dovoljenje za vožnje in mednarodni prometni certifikat za motorna vozila, ki velja na madžarskem teritoriju.

Naši kraji in ljudje

Ivan Rebek - 70letnik

Malo, skoro nič ne žujemo v zadnjem času o celjskem gospodu Rebeku, ki je od devetdesetih let pa do nedavna bil eden naših najvidnejših nacionalnih in gospodarskih delavcev ne le v Celju in na Spodnjem Stajerskem, ampak v vsej Sloveniji in daleč izven nje. Mož, ki je s svojo neizčrpno podjetnostjo, stanovsko in narodno zavednostjo razgibal vse slovensko obrtništvo, sodeloval pri vsakem znamenitejšem narodnem pokretu, se je pred petimi leti z bridkimi razočaranji umaknil iz javnega življenja v rodbinsko zatišje.

Rodil se je 8. oktobra 1863 na Crnem vrhu pri Idriji, kjer je zgodaj izgubil starše. Po hudem trpljenju je kot mlad rokodelski pomočnik prišel peš iz Gradca v Ljubljano, kjer so kmalu opazili njegove izredne nadarjenosti in ga pritegnili k sodelovanju v Rokodelskem društvu, Sokolu, Slavcu, Dramatičnem društvu. Še kot pomočnik je bil leta 1893. pozvan kot ekspert za novi obrtni zakon na Dunaj, kjer je v parlamentarnem obrtnem odseku podal v slovenskem jeziku referat, ki je vzbudil splošno zanimanje, da mu je čestital celo pokojni dr. Lueger. Leta 1894. je prišel v Celje. Ker mu je nemstvo preveč nasprotno, je moral prvo delavnico poiskati v okolinski občini in šele čez 3 leta mu je pokojni dr. Dečko priboril večjo delavnico v mestu, da je mladi obrtnik mogel prevzeti ključavnarska dela pri takratni stavbi Narodnega doma. Mlademu mojstru je uspelo organizirati slovensko delavstvo pod firmo Slovenskega delavskega podpornega društva in odepiti slovenske obvezne obrtne zadruge od graškega Bunda in združiti v novo ustanovljeni Zvezi južnoštajerskih obrtnih združenj. Rebek je na čelo bojkotnega gibanja zoper nemško trgovino, iniciator za takratno dobo znamenitih narodnih kolektarjev in »kazipotov«.

Svedna ni manjkala Rebek v nobenem narodnem društvu. S posebno vnemo je sodeloval v celjskem dramatičnem in v pevskem društvu. Ponovno je kandidiral v državni in deželni zbor. Bil je tudi član bivšega Narodnega sveta, prvega mestnega občinskega sveta celjskega, načelnik kovinarske obrtne zadruge, podpredsednik šolskega odbora celjske obrtne nadaljevalne šole, član Zbornice za TOI itd. Občeslovensko obrtno društvo v Celju in bivša Splošna zveza obrtnih združenj sta ga imenovali za častnega predsednika. Jubilantove razprave o najaktualnejših gospodarskih problemih, katerih je objavil nebroj, posebno v strokovnem časopisu, so se zelo rade čitale zaradi svoje svežosti, samozavesti in izrednega optimizma. Kdor pozna jubilarov odkriti kremeniti značaj, mora občudovati, da je tega idealnega borca za koristi malega človeka in pravice naroda optimizem v mnogih pogledih varal.

Rebekovega jubileja se poleg gospe Pece, ki ga zvesto spremlja in podpira v veselih in bridkih urah že 35 let, ter 6 dobro preskrbljenih otrok veselo gospodarski in nacionalni krogi. Naj bi se zdrav in krepak spet povrnil na svoje mesto kot najboljši obrtniški voditelj.

Motnje v žlečdu in črevesju, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoziteto, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefove« grenčice. Zdravniki svetovnega slovesa hvalijo izborni učinek, ki ga ima »Franz Josefova« voda v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo zlasti pri močnokrvnih, korpulentnih osebah satarjih in hemoroidnih bolnih. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Naši izseljenci beračijo po Južni Ameriki

Sarajevo, 17. oktobra

Na kongresu zveze izseljenjskih organizacij je v vrsti številnih referatov vzbudilo posebno pozornost poročilo znanega izseljenjskega organizatorja g. Iva Lupisa-Vukića, ki je potrdil ugotovitev predgovornika Stržiča, da je stanje naših izseljencev zlasti v Južni Ameriki obupno in da mnogi naši rojaki žive tam samo še od beračenja. Ivo Lupis-Vukić je lani prepotoval Južno Ameriko, zlasti še Argentino, da spozna razmere, v katerih žive naši izseljenci. O vsem, kar je videl, je zdaj poročal na kongresu.

Nemogoče je — je poudaril — delati v korist izseljencev v Ameriki, dokler država ne pošlje tjakaj za poslanika in konzula, ki se bodo prizadevali z vsemi možnimi silami, da pomagajo našim izseljencem. Stanje se v Južni Ameriki ni popoboljšalo, nasprotno — v pogledu naših izseljencev je nastal pravcati kaos. Iz dneva v dan beračijo naši ljudje po Buenos Airesu in prenočujejo bogve kje v jamah. Pri repatriiranju naših izseljencev so nekateri tipi zaslužili z zlorabami lepe denarje. Tako so mnogi, domovino ljubeči izseljenci postali neprijatelji lastne države. Ivo Lupis-Vukić predlaga, da se prisilijo naša paroplovna društva, da vsaka ladja, ki se vrača iz Argentine, pripelje s seboj v domovino 10 naših ljudi. Prehrano zanje pa bi bilo treba plačati iz izseljenjskega fonda. Nadalje je nujno potrebno, da se v Buenos Airesu zgradijo za naše ljudi barake, kar bi stalo okrog 300.000 Din.

Zelo žalostno je bilo nadalje poročilo g. Dučića o propadlih hranilnih vlogah izseljencev in o izplačilu teh vlog v bankah Jugoslavije. Navedel je ogromne vsote, ki so jih izseljenci v teku osmih let po pravnem postopku poslali v domovino. Te vsote so tedaj služile za uravnoteženje naše plačilne bilance. Danes jih ni nikjer. Kongres je soglasno sprejel predlog, da se dostavi ministru Puclju prošnja, naj se vprašanje izplačila hranilnih vlog izseljencev pri propadlih bankah spravi pred gospodarsko finančni odbor ministrov in naj se že iz obzira pravičnosti in največjih državnih interesov takoj predloži narodni skupščini osnutek zakona za neposredno izplačevanje izseljenjskih vlog pri faliranih denarnih zavodih od 1923 do 1928.

Uradni jezik slovanske ženske zveze

Beograd, 17. oktobra

Na kongresu Jedinstva slovanskih žen v Beogradu je bila posebno zanimiva razprava o tem, kakšen uradni slovanski jezik naj sprejmejo vse tiste slovanske države, ki so zastopane v Jedinstvu slovanskih žen. Vsaka delegacija je stavila svoj predlog. Poljakinje so za francosščino. V imenu bolgarske delegacije pa je gospa Ivanova, ena najzanimivejših dam na kongresu, izpregovorila: »Sodim, da bodo vse delegatke razumele, ako energično odbijem predlog, da bi v taki vseslovenski organizaciji, kakor jo tvorimo, bila francosščina uradni jezik. Sodim, da je najpametneje in najsmotnejše, ako Jedinstvo slovanskih žen izbere za svoj uradni jezik ruščino.«

Tem besedam je velik del delegatk aplaudiral, dočim je poljska delegacija odločno protestirala. Tedaj je vstala gospa Smolač-Capkova, ugledna češka javna delavka, predsednica Jedinstva. Vsa dvorana je z napeto pozornostjo poslušala njena izvajanja: »Najti moramo rešitev, ki bo sprejemljiva za vse. Morda je predlog ge. Ivanove umesten, toda treba je razumeti, da ne smemo dopustiti nikomur prioritete. Predlagam, da Jedinstvo slovanskih žen ohrani kot uradni jezik — vse slovanske jezike onih držav, ki so vključene v Jedinstvo slovanskih žen...«

Zadeva pa s tem predlogom še nikakor ni bila rešena. Zopet je stopila na oder Poljakinja gospa Hubička: »O predlogu glede ruščine ne more biti niti besede. O tem sploh ne maram niti govoriti, ker na Poljskem nikdo več ne govori ruščine. V tem primeru sprejemam predlog ge. Capkove, da se ohranijo jeziki vseh članic Jedinstva slovanskih žen.«

Nato je ga. Ivanova pojasnila svoj predlog: »Jedinstvo slovanskih žen ima svoj pomen v mednarodnem življenju in taka organizacija si mora izbrati kak slovanski jezik za uradnega. Predlagala sem ruščino, ker se je ruski narod najbolj zastavljal za slovansko idejo. Nadalje so Rusi najštevilnejši, njihovi literaturi se klanja svet, njihova zgodovina je učiteljica vsemu svetu.«

Jugoslovenska govornica gospa Delja Iva-

ničeva je podprla predlog bolgarske tovarišice. Za ruščino. A vendar ni in ni bilo odločitve. Skupščina se je razšla brez sklepa in tako si članice Jedinstva slovanskih žen do nadaljnjega ostanejo na jasnem, kakšen naj ne bo njihov uradni jezik.

2,072.000 Din škode po povodnji v ljubljanskem srezu

Ljubljana, 17. oktobra

Kmetijski referent ljubljanskega sreza g. inž. Muck je na podlagi statističnih podatkov in poročil posameznih občin sestavil splošno oceno škode, povzročene po velikih septembrskih povodnjih. Obširno poročilo je nato ljubljanski srez predložil banki upravi, kmetijskemu oddelku, ki je že zbral podatke o povodenski škodi iz 17 srezov dravske banovine in od 2 mest, Ljubljane in Celja.

V ljubljanskem srezu je bilo po raznih krajih, občinah in naseljih oškodovanih 1139 posestnikov, ki trpe škodo na raznih kulturah v celotnem znesku 2,072.000 Din. Kakor smo že poročali, znaša škoda v mestnem delu Barja 821.611 Din, torej je ljubljanska okolica, v prvi vrsti razni barjanski kraji, trpela skupaj 2,893.611 Din škode. Mnogi kraji so silno udarjeni in res nimajo ljudje kaj dati v lonci in trpe že pomanjkanje, zlasti siromašnejši ljudje, ki imajo le nekaj njivic, na katerih pa je bil ves pridelek popolnoma uničen. Pomladna povodnja je prebivalstvu ljubljanske okolice prinesla ogromno škodo, takrat je bila ta ocenjena na 3 milijone dinarjev, tako da sta dve veliki povodnji napravili v okolici nad 6 milijonov dinarjev škode samo na raznih pridelkih.

Pod vodo je bilo v ljubljanskem srezu 1070 ha rodovitne zemlje. Na posamezne pridelke se škoda razdeli približno tako-le:

Koruzna v 20 občinah 187 ha s škodo 236.500 Din, seno Vrhnika 100.000 Din. Proso v 12 občinah 44 ha 58.000 Din škode. Ajda v 18 občinah 190 ha 225.500 Din škode. Ozimina v 14 občinah 93 ha 41.600 Din škode. Fižol v 12 občinah 66 ha 126.950 Din škode. Krompir v 17 občinah 166 ha 487.000 Din škode. Korenje, repa in pesa v 18 občinah 168 ha 348.500 Din škode. Zelje v 17 občinah 80 ha 373.000 Din škode. Travniki 40 ha 82.350 Din škode, detelja 25 ha 35.600 Din škode.

Najhuje so bile prizadete naslednje občine: Vrhnika 628.295 Din, Presejce 165.108 lška Loka 102.794, Brezovica 197.682 Din, Tomišelj 455.660 Din in Račna pri Grosupljem 105.115 Din.

Celotno škodo, ki so jo septembrske povodnji napravile v dravski banovini samo na raznih kulturah, cenijo na 20 milijonov dinarjev. V to škodo pa ni všeta škoda na raznih objektih, mostovih in cestah.

Kulturno delo brezposelnih mladih učiteljev

Ljubljana, 17. oktobra.

Odelek brezposelnih učiteljskih abiturientov priredi od 19. do 21. t. m. tridnevni tečaj in akademijo za učiteljske abituriente v dvorani Delavske zbornice. Na sprejeto so zanimiva predavanja. Tako bo Engelbert Gangl razpravljal o snovi: Učiteljstvo in Sokolstvo; prof. dr. Ozvald o vzgoji in vzgojevalcih; dr. Stanko Gogala o življenju kot vzgojitelju; Ivan Struželj pa bo podal primere iz prakse učitelja in šol-

Prav oprano - ostane dolgo kakor novo

Rajši kakor da perilo krtačite in mencate, ga kuhajte 15 minut. Na milijone kisikovih mehurčkov, ki se jih razvije v raztopini Schichtovega Radiona, požene milno peno skozi tkanino, ne da bi ji kaj škodovalo. Tako operete perilo hitro, lepo in prizanesljivo, če redno uporabljate Schichtov Radion.

skega upravitelja. Zvečer bo kvartet pel narodne pesmi, nato bo abit. Vojko Jagodič poročal o ustanovitvi potovalnega fonda, Bogdan Uratarič bo koreferiral o ustanovitvi odseka prijateljev vaške kulture, abit. Ida Turkova pa o potrebi in važnosti učiteljske pomoči na vas.

Drugi dan dopolne bodo hospitacije na mestnih osnovnih šolah, popoldne pa bo Andrej Skulj govoril o delu in nalogah podeželskega učitelja, ga. Skulj-Grumova pa o nalogah učiteljice na deželi. Zvečer bo zopet pel kvartet narodne pesmi, nato bo razpravljala abit. Stana Zemljakova o problemu ženskega gibanja, dočim bo abit. Majda Lovšetova koreferirala o ženski emancipaciji, abit. Metod Jenko pa o snovi: Naš odnos do ženskega gibanja. Tretji dan dopolne bo poročal Vojko Jagodič o snovi: Naši pogledi za poglabljanje učitelja v milje delovnega ljudstva, abit. Janez Tomšič pa bo orisal položaj abiturientov učiteljskih. Popoldne je posvečeno razgovorom o nadaljnjem delu odseka brezposelnih učiteljskih abiturientov, zvečer pa bo akademija z uvodno besedo, z nastopi kvarteta in solistov, z deklaracijami in recitacijami. Akademija se bo vršila samo za udeležence tečaja in njihove goste.

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“

Smrt na travniku

Ptuj, 17. oktobra

Včeraj popoldne so našli ljudje ne da-leč od postajališča Hajdine proti Turniščam na travniku ob cesti neznanega mrtveca. Očividci zatrjujejo, da so ga še malo prej videli, kako je šel preko travnika, naenkrat pa se je vlegel na travo. Misleč, da se hoče le odpočiti, so ga pustili, mimoidoči so pa kmalu opazili, da je mrtev. O dogodku je bila takoj obveščena orožniška postaja v Ptujju in patrola je ugotovila, da na mrtvecu ni opaziti, da bi bil umrl nasilne smrti. Nekateri so mrtveca spoznali za 70letnega pijarja Škrobarja iz Maribora, o čemer je bila tudi obveščena policija v Mariboru. Truplo so prenesli v mrtvašnico na Hajdini. Pri mrtvecu niso našli nikakih listin.

»Zlata husa«

vabi goste iz Jugoslavije

Praga, 17. oktobra

Številne prijateljke zlate Prage v Sloveniji bo gotovo zanimalo, da je bil 14. t. m. ponovno otvorjen prosluli slovanski hotel »Zlata husa«, ki je užival največji ugled in sloves že pred vojno. Pred petimi meseci so ga zaprli zato, da so lahko v tem času popolnoma prenovili notranje in zunanje lice in hotel opremili z najmodernejšim udobjem. Tako zdaj premore »Zlata husa« sto lepo urejenih sob, kavarno, dve restavraciji, vinarno, bar in grill. Na razpolago so prostori za seje, svatbe, društveni lokali itd. Na izbiro so tudi dobra primorska jedila in originalno dalmatinsko vino. Cene so zmerne, čeprav so stroški celotne preureditve dosegli vsoto 18 milijonov Din.

Pri otvoritveni svečanosti je pozdravil goste solastnik hotela zdravnik dr. Franjo Valeš, ki ga mnogi v Jugoslaviji poznajo kot dobrega Slovana, zlasti še iz časa balkanske vojne, ko je bil član češke zdravniške misije. V Dalmaciji je bil dr. Valeš občinski zdravnik v raznih krajih in si je povsod pridobil splošne simpatije. V svojem govoru je dr. Valeš opisal tradicijo hotela »Zlata husa« (Zlata goska) in zagotovil, da bo hotel tudi v bodoče pod vodstvom v starem slovenskem duhu. Obenem je članom prisotne jugoslovenske kolonije naglasil, da bo Jugoslovenom v vsakem pogledu srčno rad uslužen. Prav gotovo bodo zatorej posetniki Prage iz naših krajev radi poiskali gostoljubni hotel. Ugodnemu prijatelju dr. Valešu pa želimo v vodstvu tako ugodnega podjetja kar največje uspehe v bodočnosti.

Geza von Bolvary
Robert Stolz
Gustav Fröhlich
Marija Solveg

v zvočni opereti

GLAS SRCA

Zgodba dveh mladih src, kjer iz šale postane prava pravcata ljubezen. — Opereta, polna napetih scen in dovtipov

ELITNI KINO MATICA
Telefon 21-24

KULTURNI PREGLED

Razstava mlade slovenske arhitekture

Razstava mlade slovenske arhitekture, ki je še za nekaj dni odprta v Jakopičevem paviljonu, je kulturne in umetniški dogodek, ki je vreden, da ga javnost sprejme z vso dostojnostjo in priznanjem. Neposreden uspeh tudi ni izostal: napregledne množice obiskovalcev, ki gredo z občudovanjem vsak dan skozi paviljon — in med njimi so prav tako beatni possidentes, ki prihajajo iskati zasnutkov svojih bodočih individualnih, familiarnih sreč, kakor čisti, platonični ljubitelji lepote in življenja — te nepregledne množice so najbolj zgovoren dokaz, da mladi arhitekti že tudi pri spoštljivem fillstru pomalem preblijajo led. Z nezadržano radostjo je pozdravil razstavo ves mali iskreno kulturni slovanski svet. Kdorkoli se dandanes ubada na kateremkoli področju perasa, umetnosti, duševnega dela, gleda v mladi slovenski arhitekturi tisto postojanko, na kateri se zbira avantgarda vseh naših novih duhovnih in življenjskih stremiljenj. Ob vprašanju individua in kolektiva se danes razhajajo vidiki progressa in reakcije. Na tem križišču dela mladi slovanski arhitekt, ustvarja in gradi vile in domove za posedujočega poudinca, ureja kolonije, parke, vrtove, mesta in vasi — in pri tem na tihem polaga temelje za sproščeno živ-

ljenje celote, v katero se bodo danes ali jutri zbrali ljudje.

V teh težkih časih postajajo zadeve umetnosti in luksusa stvar preproste, praktične koristi. Svet ne premore več toliko dobrin, da bi si jih lahko v čistem larpularističnem zanosu obešal na portale svojih hiš in v interierje svojih domovanj. Mlada arhitektura je na poprišču najbolj neposrednega, najbolj materialnega življenja zastavila svoje dosledno, nezpisno delo, pomeđia je pajčevino iz vseh kotov sveta, razmaknila je ceste in prostore, odprla je solincu in rasti prosto pot. Kar je pod nebom preoblikovala človeških duš in reformatorjev sveta, pa naj bodo med pisatelji in vzgojitelji, med politiki in sociologi — nihče ne vrši tako neizprosna, nepreklicnega dela za preobnovo družbe kakor moderen arhitekt. Nova arhitektura ustvarja novi milje — in samo novi miljeji lahko rodijo nove ljudi. V tem, da polaga temelje življenju, je vsa velika mislija sodobnega arhitekta, v tem je vsa velika, neomajna avtoriteta, ki si jo je moderni arhitekt že priboril v današnji družbi in ki mu jo razvoj stvari vzdrževata, nepreklicno utrjuje.

Razstava v Jakopičevem paviljonu je vredna bolj dostojnega sprejema, kakor

je kakšna besedna igra o načinu, kako mladi arhitekti v topi, v preteklost zagledani javnosti budijo zanimanje za svoje delo. Kako preprosto in življenjsko razumevajo mladi arhitekti svojo nalogo v družbi, nam je na najtopejši način izpovedal inž. arh. Tomažič v svojem govoru, v katerem je med drugim rekel o modernih arhitekturi:

S svojimi deli izravnavajo življenje in išče pota za zvezo med narodi. Življenju prisluskuje, da ob pravem času pripravi streho in prostori novim oblikam življenja. Resnice ne skriva v svojih delih, resnica je zanj zdrav temelj delu. Pri vsem tem se zaveda, da polaga tudi ona temelje nove dobe. Tehniki je dala v svojih delih prost zamah in jo osvobodila tlaka, ki jo je delala še pred kratkim časom arhitekturi odmirajoče dobe. Z roko v roki s tehniko ustvarja danes, kar so bile nekoč bajke in sanje. Postavila je novo merilo za prostore: njeno merilo je človek pri delu in počitku. Dobro se zaveda, da se z olepševanjem, s povračanjem v preteklost in z negiranjem življenja ne gradi boljše bodočnosti. Prostore ustvarja in razsvetljuje, ogreva jih in zrači, oblači jih toplo in zračno, kakor še nikdar doslej. Mrazu, mokroti, vročini gospoduje. Razdalje skrajšuje in prostore veže na veliko razdaljo med seboj. Mesta urejuje in zdravi prinaša vanja. Promet uravnava smiselno in človeka ščiti pred nesrečo. Probleme, ki jih stavljajo nove razmere, rešuje v velikem konceptu s pogledom v

bodočnost. Materialu daje pravo ceno, obliko in mesto, ki mu gre v današnjem življenju. Našla je že in še išče vedno nova pota in načine cenejšega, bolj zdravega in človeka dostojnega stanovanja. Spravila je v sklad prostor s človekom ter slednjega rešila iz suženjstva, v katerem je živel še včeraj v svojem stanovanju.

Mladi arhitekt stopa s svojimi deli pred javnost, da jo opozori še posebej na važne probleme časa in na temeljne spremembe v arhitekturi. Zapustil je megle Parnasa in stopil v živo življenje. Zanj ni dvoma, da bodo načela, ki danes preoblikujejo človeka, odločilna pri ureditvi nove dobe. Ne zapira se med štiri stene in ne sanja več na papirju o zlatih gradovih in starih časih. Dobro se zaveda, da so časi Medicejev, renesančnih knezov in kraljev daleč za nami, da se ne povrnejo več in da se tudi mecen ne rode več. Ne prenese več tega, da bi se spoprl s tem, kar so Grki in Egipčani in drugi v težkem boju z življenjem in trdim kamnom ustvarili. Njegovo delo ni več odvisno od slučajev in štimung, na trdnih tleh življenja stoji, premišljeva, računa, preizkuša ter gradi. Ni ga strah svetlih in zračnih prostorov, praznih plosev in čistih ravnih linij. Pri svojem delu odklanja vsiljive in še danes ponekod priznane, priljubljene oblike, v katere naj bi znova vkoval modernega človeka. Stene prostorov odpira od kraja do kraja, da bi prevzel človeka čist zrak, da bi ga zbužalo sonce iz spanja, da bi se zavedal svojega zdravja.

Mladi arhitekt išče pri svojem delu izraza poštenosti dela, jasnosti zasnove, priprave oblik, človekovega zdravja in veselja do življenja. Konstrukcija mu je trdna, lahka in odpliva oblike prostorov. Osvobodil je hišo odpliva teže, rešil je prostor do sedanjih ječ, sprostil ga je, da se preliha in spaja z naravo. Z veseljem in pogumom gradi ter pripravlja pot lepšim in boljšim časom, kakor so danes.

(K našim poročilom o razstavi mlade slovenske arhitekture dodajamo, da je imel nje aranžma v rokah inž. Maks Štrnarski, ki je obenem eden izmed razstavljalcev. Da je težko nalogo aranžmaja rešil s skromnimi sredstvi izvrstno, z okusom in iznajdljivostjo, bo vedel povedati vsak, ki razstavo obišče in zlasti ki jo vidi v luči nevsiljivo nameščenih reflektorjev. Ur.)

Oktobrska številka „Ljubljanskega Zvona“

Pravkar je izšel deseti zvezek tekočega letnika naše najstarejše in najodličnejše književne revije. Na uvodnem mestu je objavljen konec eseja »Turgenjev, ki ga je ob pedesetletnici smrti velikega romancierja in novelista prispeval ugledni ruski znanstvenik in književni esejist, vseučil. prof. dr. E. Spektorski. Njegov pri spevek o Turgenjevu je nedvomno najboljši, kar jih je bilo v teh mesecih napisanih o avtorju »Očelov in sinov«, saj obravnava

Domače vesti

V pregledni tabeli o izidu občinskih volitev, priobčen na prvi strani večerjanskega »Jutra« je bilo 12 občin iz dolnje-lendavskega srezu pomotoma zabeleženih v zadnji rubriki, namesto v rubriki JNS. Ta tiskovna napaka je bila sicer takoj popravljena, vendar pa je bilo še skoro tisoč izvodov z nepravilno tabelo. Vendar pa so pozorni čitatelji lahko to tiskovno napako takoj opazili, saj je bilo iz vseh ostalih poročil, zlasti tudi iz podrobnega pregleda o volitvah v dolnje-lendavskem srezu jasno razvidno, da so vse občine tega srezu v rokah JNS.

Osebnostne vesti s pošte. Inž. Anton Gosar je imenovan za uradniškega pripravnika na direktorij v Ljubljani. Za upravniškega 6. položajni skupini so napredovali: Anton Boc v Celju, Ivan Cof na Ljubljani 2, Franc Iršič na Mariboru 1, Anton Klemenčič na Mariboru 2, Franc Lapajne na Ljubljani 7, Pavel Krulj v Gornji Radgoni in Karel Pšenčnik v Zidanem mostu. Za uradnika 8. položajne skupine je imenovan Vladimir Senk na direktorij v Ljubljani. Za arhivske uradnike so imenovani Alojzij Urbančič na direktorij, Marta Šušnikova v Brezicah, Ivan Jalen na Jesenicah, Ljudmila Bajčeva v Kočevju, Alojzija Pehaničeva v Dolnji Lendavi, Josipina Čoževa v Crnomlju, Ivan Pahor na Mariboru 2, Ana Pušarjeva v Zbirni in Frančiška Markova v Ribnici. Premesteni pa so: Marija Verbičeva iz Slatine Radenci na Maribor 1, Ivana Bezeljeva iz Ljubljane 1, v Grahovo, Olga Zupančičeva iz Ruš v Črno pri Prevaljah, Kamila Sobjakova v Mariboru 1, v Gornjo Radgono, Franc Benčič iz Rogaske Slatine v Ptuj, Viljem Levč iz Rogaske Slatine na Vič in Franc Zeleznik iz Dobrne v Celju.

NOVO OTVORJENA BRUSILNICA STEKLA in OGLEDAL MISKEC MIRKO, Ljubljana VII., Šiška, Medvedova 38. Tel. 35-75. 11032

Strokovni izpiti zdravnikov. Državni strokovni izpiti za zdravniške-uradnike iz dravske, savske, primorske in vrbske banovine se bodo vršili v Zagrebu 11. decembra v Sili narodnega zdravlja. Pravila za polaganje izpita so bila objavljena v »Službenih novinah« z dne 21. januarja 1932.

Imenovanje v upravni službi. Politično-upravni pripravnik pri banki upravi vrbske banovine Ivan Vrtačnik je imenovan za pristava pri isti banki upravi.

Darovi za poplavlence. V sklad osrednjega pomožnega odbora za poplavlence dravske banovine so darovali: državna osnovna šola v Kočevju 339 Din, državna narodna šola v Kamni gorici (prispevek učiteljskega in učencev) 173.50 Din, državna osnovna šola Bohinjska Bistrica (prispevek učiteljskega) 117.50 Din, upraviteljstvo zasebne meščanske šole v Marjinem domu v Kočevju 117.25 Din, šola Gorjuše v Bohinju 31.50 Din in pošta Ribnica na Dolnjemskem 20 Din. Iskrena hvala!

Nismo še dosegli lanskega števila 16 tisoč. Vodnikarji! Zato na delo vsi, ker so zadnji dnevi za vpisovanje.

Ponudba za fizol. Krajevni odbor Rdečega križa v Ljubljani kupi ca 6000 kg zdravega suhega fizola za poplavlence. Ponudbe z navedbo cene franko Ljubljana doljenjski kolodvor naj se pošljejo pisмено s priloženim vzorcem do 20. t. m. pisarni Rdečega križa v Ljubljani, Wolfova ulica 12, telefon 32-18.

Jabolka in hruške po 20 do 35 Din kg. Ob zaključku razstave sadja in vina v Beogradu je dobil posebno pohvalo sadjar Miloš Milenković iz Strumice, ki je razstavil najlepša jabolka, da so se kupci zanje kar stekli in jih kupili po 20 Din kg. Milenković pravi, da nikjer v Juzostaviji ni takega ozračja in tal za sadjejeje kakor v bližnjem strumskem okraju. To sam najbolje preizkuša. Je priseljence iz

Šumadije in od leta do leta ranje večje uspehe v sadjarstvu in poljedelstvu. Nadalje so bile po 30 do 35 Din za kg razprodane krasne hruške kartuzijanskega samostana v Pleteljih. Zelo visoko ceno so dosegle tudi Baumannove renete listega samostana.

Cerkniško jezero je, kakor nam pišejo iz Cerknice, zopet podobno pravečemu morju. Poslednje deževje je povzročilo, da so se požaralniki zamašili, zato voda zelo počasi odteka. Prehod je mogoč samo s čolni. Nasip je pod vodo.

Sejem. V št. Juriju pri Grosupljem bo živinski in kramarski sejem 19. oktobra t. l.

Obsodba zaradi žaljenja časti. V soboto je bila pri okrožnem sodišču v Ljubljani končana že večkrat priložena sodna razprava v tožbi g. dr. Benkoviča, člana uprave d. d. Marx, tovarne za lak v Domžalah, proti g. Francu Ripplju v Dunaju. Slednji je bil, pogojno za dve leti obsojen na 7 dni zopora in 12000 Din globe.

Čoln s šestimi potniki se je prevrnil na Dravi v nedeljo popoldne v bližini Vraždana. Utonila sta prevoznik Anton Trstenjak in žena policijskega stražnika Andreja Krizaka, dočim so ostali srečno splovili iz objema deročih valov narasle Drave.

V kopalnici je utonila. V Sarajevu se je kopala v domači kopalnici soproga svetnika mestnega načelnika Selima Baščančevića. Peč je bila zakurila z ogljem, vsled česar se je razvil dioksid, tako da se je gospa onesvestila in v banji utonila. Hčerka jo je našla mrtvo.

Smrtna nesreča na progi. Na železniški progi Dedine-Teslić se je preteklo nedeljo pripetila smrtna nesreča. Tridesetletni delavec Branko Gjurčič, ki je hodil po progi med tračnicami, je padel pod kolesa motorne derelne, ki ga je vsega razmesarila. Signala Gjurčič ni slišal, ker je bil gluh.

Izmišljuje si zločine, da bi zimo prebil v zaporu. Kakor poročajo iz Subotice, je konec lanskega leta Peter Šarpar pred tamkajšnjim državnim pravdnikom izjavil, da je ubil svojo zaročenko v Segedinu. Vest mu ni dala miru, zato je prišel, da prizna svoj zločin. Priznal je, da v preiskovalnem zaporu, sodišče pa se je obrnilo v Segedin po informacije. Po štirih mesecih je prišel odgovor, da tamkaj v omenjeni dobi ni bil nikdo ubit in da navedene zaročenke sploh ni bilo. V pomanjkanju dokazov je sodišče Šarpara izpustilo iz preiskovalnega zapora. Šarpar je zaradi strogaštva nameraval zimo preživeti v zaporu, zato se je sam obdolžil zločina.

Obledel oblike barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.

Iz Ljubljane

V soboto zvečer moramo pa res vsi v Union! V veliki koncertni dvorani bodo nastopili trboveljski slavci, poleg njih še trboveljski pevski zbor »Zvon«, delje pianist Ciril Ličar ter pisatelj Mrzel in Klopčič. Vsi so iz Trbovelj in vsi so se postavili v službo, da olajšajo življenje svojim mladim bratom in sestricam. Vstopnice so v Matici knjigarni.

Violinski koncert Karla Rupla in pianistke Zore Zarnikove, ki je bil prvotno določen za petek 20. t. m. se bo vršil definitivno v petek 3. novembra v Filharmonični dvorani. Že danes opozarjamo vso koncertno publiko na ta izredno zanimiv nastop domačih dveh umetnikov.

Dvorski organizaciji JNS v Ljubljani priredila v četrtek 19. t. m. ob pol 20. v telovadnici osnovne šole na Grabnu shod članstva, nacionalnega delavstva in namenskega. Govoril bo o pomenu volitev za Delavsko zbornico nosilec nacionalne liste g. Juvan Rudolf in drugi. Udeležite se vsi!

Predavanje o rastlinah, ki cveto jeseni, priredi drevi ob 19. v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi podružnica SVD. Ravnotež mestnih nasadov g. Anton Lap bo opisal in pokazal zlasti več pr. nas še malo znanih rastlin ter opisal, kako jih uspešno gojimo v sobi ali na vrtu. Kakor vsako leto, bodo tudi letos predavanja podružnice SVD vsako sredo ob 19. na univerzi in naj se jih člani in nečlani prav prično udeležujejo, ker se bodo gotovo naučili mnogo novega in koristnega, saj predavajo naši najbolj izkušeni strokovnjaki o najrazličnejših vprašanjih vrtnarstva in sadjarstva, vstopnice pa ni.

Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi jutri, v četrtek obisk cerkve na Selu, graščne Fužine pri Ljubljani in dveh emprijskih spomenikov. Sestanek ob 15. ob železniškem prehodu na Zaloški cesti.

Pri slabih prebavi, slabokrvnosti, shujšanju, bledici, obolenosti žlez, izpuščanju na koži, tvorih uravnava »Franz Josefov« voda izobno toli važno delovanje črevesa.

Pomoč v gospodarski krizi.

Huda gospodarska kriza uničuje trgovino in industrijo, a poleg tega škodi tudi zdravju vseh slojev prebivalstva. Trajna bojazen, da bi se kriza povečala, da bi se delo v vsem podjetju ustavilo, brezposelnost, pomanjkanje in beda ugnabljajo zdravje... A vendar je bolj važno, da ohranimo v tej dobi zdravje in energijo, kot pa v času, ko lahko z zaupanjem gledamo v bodočnost.

Pomnilno, da zavisi zdravje v velikem delu od prehrane. Ako redno pijete Ovomaltine, imate najboljšo garancijo, da sprejete tisto lašo tisto snovi, ki so najbolj potrebne za ohranitev zdravja in energije. Ovomaltine se pripravljajo iz siada, mleka, jaje in nekoliko kakaoa. Kakao je pridjan samo zaradi boljše arome in ne zaradi hranilne vrednosti.

Ovomaltine se ne sme kuhati, ker se s kuhanjem uničujejo vitamini.

Sestdesetletnica vodje ljubljanske zemljiške knjige. V ponedeljek 16. t. m. je praznovati v krogu svoje družine in prijateljev 60letnico rojstva, še prav čil in zdrav, vodja zemljiške knjige ljubljanske sreskega sodišča g. Fran Podboj, ki posejude v Stožicah prijetno domovanje. G. Podboj je notranjska korenina iz Duji pri Borovnici. Služil je pri »Janežih« v Celovcu in je napredoval za četovodjo. Tam se je naučil pisanja, saj doma je prejel moral krave pasti, šolo je pa redko videl. Starši so imeli malo kmetijo, oče si je kot polir prišedel nekaj denarja v Bosni. Po končani vojaški službi jo je France mahnil v Ameriko. Več let je bil v Chicagu in Jolietu. Služil je pomeze pri orožnikih v Trstu, nato v Sežani in Divači. Leta 1908. je bil imenovan za sodnega kancelista v Kamniku. Od tu pa je bil prestavljen k sreskemu sodišču v Ljubljano. Od l. 1926. vodi zemljiško knjigo, seveda zelo točno in vestno. Njegova segavost dostikrat spravi stranko v dobro voljo, čeprav morajo gledati v knjigah, kakšna bremena lišče njih posestva. Sam je dejal v ponedeljek: »Ne občutim nobene slabosti v glavi, ne v nogah! Sam še poskočem kot 20 letni mladenič.« Gospoda Podboj želimo še mnogo let zdravja in veselja!

Opozorilo

gg. Inserentom in naročnikom »Naše pratike«.

Prvo izdanie »Naše pratike« za 1933 je lani izdal konsorcij. Član tega konsorcija je g. Josip Bradac v Ljubljani. Njemu je s sklepom sreskega sodišča ljubljanskega (V I 2379/33/2 z dne 28. 9. 1933) njegov solastninski (konsorcijski) delež zarubljen in mu je prepovedano, da ne sme potegniti naročnin in inseratnih pristojbin.

Poprje je g. Josip Bradac razposlal naročnicke za inserate in nakup »Naše pratike«. Tako dana naročila so zarubljena in g. Josip Bradac ne sme z njimi razpolagati, tudi ne, če bi poizkusil posebej izdati kakšno novo svojo izdanie. Kdor je g. Bradacu dal kakšno naročilo, se na to opozarja.

Delavsko - kmečka pratika je pod novimi pogoji pripravljena prevzeti prej navedena naročila za 1934. 11081

KONSORCIJ

Tržaška cesta 10-L, telefon 30-62.

Krajevni odbor Rdečega križa bo priredil 20. t. m. ob 19. v dvorani OUZD predavanje: »Sodobna medicina v borbi proti tuberkulozi«. Predaval bo najboljši strokovnjak šef-zdravnik zdravilišča na Golniku g. dr. Neubauer Robert. Isti večer bo kratko predaval predsednik krajevnega odbora R. K. g. dr. Fetič Otton o novem zakonu Rdečega križa kraljevine Juzostavije. Za samaritane je predavanje obvezno, vabljeni so pa tudi vsi prijatelji Rdečega križa in samaritancev.

Prepričajte se o kvaliteti blaga in najnižji ceni damskega, moškega perila in drugih modnih potrebščin pri M. PIRNAT, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 22. 244

Tel. 33-87

Zvočni kino Sokolski dom v Sokoškem domu

Danes in jutri ob 7. in 9. Gustav Diesel, Oskar Sima in Dorothea Vieck v kriminalnem filmu

Ključ ljubezni

Film napetih prizorov, senzacij in ljubezni!

Najnoviji UVA svetni tednik

Priide: »Zvezda« z neba. LIANE HAID.

CENE: 10, 8, 6, 5, 4 DIN

Zvočni kino Dvor

Telefon 2730

NOVO!

„Frankenstein“

film napetih prizorov, strahu in groze. — Umetni človek z možgani zločina. — Film, katerega prenesejo samo močni živci.

V glavni vlogi

Boris Karlov

Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer

LJUDSKE GENE.

2, 4 in 6 Din (halcon 8 Din).

va Turgenjeva kot človeka in kot pisatelja, obenem pa opisuje socialno in kulturno vzdušje, v katerem je ustvarjal Turgenjev. Z liriko se oglašata v pričujočem zvezku Alojz Gradnik in Vida Taufferjeva.

Zanimiv je odlomek iz pripravljajoče se avtobiografije znanega slikarja Franceta Kralja z naslovom »Mladost«. Kraljevo knjigo z naslovom »Moja pot« izda še pred božičem Tiskovna zadruga v zbirki Slovenske poti.

Redko kdo je doslej vedel, da je tudi slovensko dekle zastopano v slovehih memoarjih Casanove, enega najslavnejših donov Juanov sveta. Zato bo vsako z zanimanjem prebral razpravo doc. dr. Stanka Škerljja »Casanova in kranjska Lenčica«, ki je obenem kulturna slika iz časa slavnega pustolovca. Pisec je mimo tega odkril zvezo Casanove z mladim baronom Zoissom.

»Hiša brez okenc«, daljša povest Toneta Seliškarja, se v tem zvezku nadaljuje.

V Obzorniku poroča dr. Anton Ocvirk o odmevih knjige Luciena Tesnièreja o Ottonu Zupančiču. Zanimivo je, kako sodi znanji svet, zlasti francoski, o prvaku naših poetov. Dobro je, da preko »Ljub. Zvonca« izvemmo za to francosko bibliografijo o Zupančiču, ki bi sicer vsaj delno ostala neopažena.

O filmu kot kulturnem pojavu piše Ivo Brnčič.

Med književnimi poročili so izšle opombe dr. A. Debeljaka o prvi in drugi Slovenski čitanki za srednješolce, A. Budal

ocenjuje Bevka in Feigla, Lavo Čermelj zaključuje svojo strokovno oceno Mattanovicheve knjige o elektrotehniku, Ivo Brnčič poroča o nekaterih erbsko-hrvatskih književnih novostih, Tone Seliškar pa o romanu Sinclairja Lewisa »Ann Wickers«. V rubriki o likovni umetnosti piše dr. K. Dobida o razstavi slovenskih Madon in o publikaciji »Galerija umjetnina Primorske banovine«. V Gledališkem pregledu je objavljeno poročilo Silve Trdinove o mariborskem gledališču, med Zapieki pa referira B. Boriko o Cronievih knjigi »Per la storia della slavistica in Italia«, Anton Debeljak pa o francoski antologiji sodobnih italijanskih romanopiscev.

Ljubljanski Zvon se bliža že svojemu 54. letniku. Opozarjamo nanj vse, ki jim ljubezen do domače kulture ni prazna fraza.

Češka veseloigra v ljubljanski drami

(Werner. Pravica do greha.)

Novjša češka dramatika se zlasti odlikuje po številnih veseloigrah, s katerimi se ni proslavila samo na domačih, temveč tudi na mnogih inozemskih odrih (nemških, francoskih itd.). Tudi pri nas se je češka veseloigra zelo priljubila. Spominjo se samo Langerjeve komedije »Kamela skozi uho šivanke«, »Spreobrnitev Ferdiša Pištoce«, Scheinplufogevca »Okence« itd. Drolec nam predstavi češki komediograf Werner

s svojo veseloigro »Pravica do greha«. Kakor Langer ljubi motive iz življenja malih ljudi, se Werner v tej svoji komediji posveča motovu iz meščanskega zakona. Lahko bi dejali, da je v tem delu skušal podati na lažji način nekakšno kritiko razmer, v katerih živi in se izživlja današnji meščanski zakon. Osnovni problem te veseloigre je zakonska nezvestoba. Ta motiv je star že od Moliera, toda življenje ga vedno znova veljuje dramatično.

Werner nam prikaže življenje v familiji zdravnikarja dr. Macha in pri tem ugotovi, da v tej družini glede zakonske zvestobe ni ravno preveč v redu. Ne oče in ne sin nista v tem vprašanju puritance, kakor bi marsikateri gledalec mislil o familiji uglednega in eposlovanega zdravnika. Tako pride do zanimivih konfliktov in zapletiljav, ki jih Werner včasih skoraj pretira do nekakšne zakonske drame, vendar jih v zadnjem trenutku spremeni v veselo, novo situacijo, ki se na koncu konca dejanje zabavno razplete in konča. Prav gotovo je avtor izrekel svojo najglobljo misel in kritiko v nastopu nesrečne Erike Liane, barske plesalke, v kateri vidi nekakšen tragičen rekvizit meščanskega zakona. Ker pa je pisatelj sam po sebi uvidel, da se v veseloigri ne da na dolgo in široko razglabljati o tem problemu, izpelje z znamenito duhovitostjo in prefrignoznostjo tašče ves konflikt v vesel komec. Tašča, ki jo pri nas igra Nablocka, je glavni movensvega dejanja. Po domislekih in zapletiljavih, ki zaradi njenege stremljenja, da bi uredila razmere v zakonu

— Filmska opereta vedno bolj prodira v svet. Njena ustvaritelja Geza Bolwary in Robert Stolz zanjeta uspehe. Med njuno najboljšo delo lahko pršteevamo »Glas srca«. Že sam ansambl je jako pocrešen. Gustav Fröhlich in Marija Solveg podajata svoji vlogi tako, da mora biti zadovoljen še tako strog kritik. Glasba Roberta Stolza je že znana. Ob zvokih njegove glasbe mora človek pozabiti na vse krize in težave življenja. Za film vladajo veliko zanimanje. Posebno še ker je inozemska kritika izrekla o tem delu neverjetno pohvalo. Vsebinska filma je ljubka in polna krasnih dvotipov in ljubezenskih šal. Dva človeka se srečata, se šalita in se naposled zaljubita. Smeha dovolj zabave še več. Predvaja se v elitnem kinu Matic. Predstave ob 16., 19.15, in 21.15.

Kdaj dobi policijska uprava potrebne zapore? Kakor smo že večkrat beležili, je ostala policijska uprava takorekoč brez prvih zaporov. Ko je justična uprava pred dvema letoma odpovedala zapore v kaznilnici, se je policija res umaknila in so zdaj na magistratu predelali nekaj zaporov v policijske zapore. Ti višji odgonski zapori pa so skrajno temačni, nepraktični, nehigienični. V policijske zapore prihajajo med drugim tudi nedolžne žrtve, samo sumljive osebe, ki jih odpuste, čim se njihova zadeva pojasni. Kako naj ti nesrečniki poleg izgube časa in moralnih muk sede vrh tega še v nehigieničnih prostorih, v katerih si lahko nakopljejo tudi bolezen. Na policijski upravi sami manjka prostorov že za urade same, zato sta tamkaj samo dva zapora za pijance in izgrednike. Skrajni čas bi bil, da se vprašanje policijskih zaporov zadovoljivo reši.

Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani ima v petek 20. t. m. ob 18. v predavalnici internega oddelka občje drž. bolnice znanstveni sestanek z naslednjim sporedom: 1. dr. Bajc: Operacija arteriojovenozne anevrizme karotide. Osteoplastika lobanje. Demonstracija; 2. dr. Rako. več: Letošnje operacije na želodcu s posebnim ozrom na perforacijo želodca. 3. dr. Peršič: Prelom stenjenice in terapija na tukajšnjem kirurškem oddelku.

Ob priliki obletnice junajske smrti našega velikega mučenika bo v društvu »Tabor« predaval dr. Lavo Čermelj v četrtek ob 20. na realki (Vegova ul.) Prijatelji iskreno vabljeni!

Narodna odbrana poziva svoje članstvo, da se polnoštevilno udeleži proslave obletnice smrti Vladimira Gortana, ki se bo vršila v četrtek 19. t. m. ob 20. v prostorih na realki. Vhod čez dvorišče.

Tudi najmlajši se bodo imenitno naučili igranja na orglice in na harmoniko. Ne morete si zamisliti lepše začetne glasbene vzgoje, kakor da pustite svoje otročičke od 4. do 7. leta, ki še ne obiskujejo šole, k pouku v igranju orglic; močnejši izmed njih pa se bodo takoj začeli učiti igranja na mehove. Teoretični pouk, ki je malčkom že sam v zabavo, je za obojne skupen, še zlasti pa se razvedrilo, ko dobi instrumente v roke. Sestavljen bo cel orkester fantkov in punčk, ki bodo vzbujali veliko pozornost že pri prvem nastopu. Prijave dnevno od 10. do pol 14. na Bielwelsovi cesti 21.

Članstvu SK Hirielj za danes napovedane plesne vaje so iz tehničnih razlogov preložene na sredo 25. t. m. Aktivno članstvo vseh sekcij, podporno članstvo in vse naše prijatelje prosimo, da pridno agitirajo za čim več obisk naših plesnih večerov, ki naj postanejo pravi družabni sestanki vseh Hirieljanov in njihovih prijateljev in pristašev. Prijave za plesne večere se sprejemajo pri bližnjem kavarnu Evropu, kjer se dobijo tudi vsa pojasnila. Vabila se bodo razposlala v prihodnjih dneh. Reklamacije je nasloviti na naslov Hirielja plesni krožek, kavarna Evropa. Osebnere reklamacije pri bližnjem kavarnu Evropa.

Društvo »Soča«, matica Ljubljana vabi vse Sočane, prijatelje in člane vseh bratskih emigrantskih društev v Ljubljani v soboto zvečer v salon pri »Levu«, kjer se bo vršila ob pol 21. komemoracija bazovških žrtev. Na tem žalnem sestanku bo govoril društveni predsednik g. dr. Dinok Puc. Prepričani smo, ga se bodo zbrali ta večer pri »Levu« vsi Sočani in tudi člani vseh emigrantskih društev v Ljubljani in bližnji okolici. V nedeljo 22. t. m. pa se bo točno ob 10. v cerkvi sv. Jakoba v ta namen brala sv. maša. Maševal bo g. župnik Janko Barle. Tudi tega cerkvenega obreda naj se po možnosti vsako udeleži. Odbor.

Klub jugoslovenskih primorskih akademikov bo imel drevi ob 20. občni zbor v Mikličevem hotelu.

Plesna vaja JNAD Jadrana bo v četrtek v dvorani Trgovskega doma. Vodi g. Jenko. Igra »Ronny« jazz. Začetek točno ob 20.

Kdaj je lepota popolna?

Vesela sena oguje danes ne samo obraz, temveč tudi svoje telo. Prava lepota se mora odražati v ličnosti, ki jo vzbujajo lepe grudi — ponce vsake žene. Z uporabo »Kose« EAU de LAHORE je mogoče lasti pravo mladostno obliko. Uporaba je zelo enostavna, a učinkovita. Eau de Lahore je sanacijsko in poceni sredstvo za negovanje senčnih grud. Selekcija s naravnim 40 Din. Prodaja in razpisnja na postji: Nabitor, parfumerija, Zagreb, Hlca 34. Jelačičev trg 15.

Radio kotiček

Ljubljana, 18. oktobra

Tako bogatega programa pa naš radio menda še ni imel, kakor bo danes. Dokaz, da dobivamo prvorosten radioprogram, je tudi zanimanje za naš radio po drugih krajih države. Današnji ljubljanski program bosta prenašali beogradska in zagrebška radiopostaji.

Ob 18. nastopita radioorkester in radiokvintet s komorno glasbo Bacha, Čajkovskega, Griega, Beethovna in Francka. Ob 19. bo predaval urednik Fr. Terseglav o religiji pri prvobitnih narodih, ob 19.30 bo pa literarno predavanje znanega našega pi-

satelja M. Jarca o novejših francoskih romanah. Ob 20. nastopi Julij Betetto s pevskim koncertom. Naš mošter je v radioprenosihi zelo priljubljen tudi v Zagrebu in Beogradu. Zapel nam bo Schubertovega »Popotnika« in »Kralja duhov«, Brahmsovi »Safska oda« in »Sam na polju«, Wagnerjev spev Walframa iz Tannhäuserja in končno Löwa »Urac«. Spremljal ga bo radioorkester. Že Betettov nastop bi lahko izpolnil glavni del programa, a vendar nam je pripravilo vodstvo našega radia za drevi še eno prijetno presenečenje, nameč nastop znamenitega ruskega pianista Aleksandra Čerepnina in sicer ob 20.45. Za zaključek bomo pa poslušali še instrumentalni koncert radioorkestra, ki se bo zaigral Dvořakove »Slovenske plesce« in Rubinsteinov »Ocean simfonijo 1. st.«.

Začetek plesnih vaj ljubljanskih maturantov bo 18. t. m. ob pol 8. v dvorani Kazine.

Plesna vaja društva »Krk« bo drevi ob 20. v beli dvorani hotela Union. Vljudno vabljeni.

Zenski pokret vabi vse, ki se zanimajo za naša vprašanja, zlasti pa vse poklicne žene na sestanek, ki se bo vršil v četrtek 19. t. m. ob 18. v damski sobi kavarnu »Emone«.

Premoten prosjak. Bivši 47 letni strojar Viktor R. z Vrhnike je nepoboljšljivo navihanec, ki se poslužuje vseh mogočih sredstev, da vara ljudi, zlasti Ljubljance. Kaznovan je bil že osemkrat od enega dneva do enega leta in se je v zaporu samo še bolj izbrusil. V zadnjem času se je vrgeel na beranje. Prihajal je z Vrhnike vsak teden nekajkrat v Ljubljano in beradil od hiše do hiše. Ker pa se ga nekateri kot krepkega moča odgnali, si je znal pomagati drugače. Zdal je imel navado jemati s seboj svojo 4 letno hčerko Vilkico, s katero je stopical po mestu, pripovedoval o svoji revščini in moledeval za milodare. Ljudem se je otrok seveda smilil in Viktor je nabral par leve denarce. Policija pa njegovega početja ni mogla mirno gledati in ga je zdaj zaprla, otroka pa poslala nazaj na Vrhniko.

Zvočni kino Ideal

Smehi! NOVO! smehi!

RALPH ARTUR ROBERS

v veselem filmu iz vojaškega življenja

Razumem, gospod narednik

Film smeha in posrečenih vojaških dvotipov.

Harry Halm Ida Wüst

Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer.

mu svoje hčere, pripelje včas v dokaj zapletene in skoraj neprijetne položaje, bi jo lahko primerjali s slugo Scapinom v znani Moliereovi komediji »Scapinovo zvijačo«. Dejanje tebe gladko, se preliva iz napetosti v napetost in izvršno zabavo. Veseloigra je po nemških odrih, kakor tudi čeških, v zadnjih dveh letih šla po več stokrat in upamo, da bo tudi naše občinstvo kratkoročno in zabavala.

Otvoritev glasbene sezone v mariborskem gledališču

V soboto je mariborsko Narodno gledališče otvorilo letošnjo glasbeno sezono z opero »Rože v snegu«, katero je po Löweju uglašil Oskar Jascha. Znameniti komponist Carl Löwe (1796—1869) je dal Jaschi svoje skladbe, katere je ta nanizal, na slišan način kakor so nastale iz Schubertovih pesmi »Tri mladenkoc«, v »Rože v snegu«, libreto mu je pa priredil Bruno Hardt-Warden, toda s pravi majhno srečo. Ta njegov libreto absolutno ne dozeza Löwejeve glasbe. Pozorišče je samostan bratov sv. Bernarda na Sentoždradskem prelazu. Tam živi mladi pater Celestin, ki je pobegnil v samostan zaradi nesrečne ljubezni do kontese Ilze Reventloff - Burgava, katere mu oče kot domačemu učitelju glasbe ni

hotel dati za ženo. Preko prelaza potuje tedaj k svojemu ženinu v Italijo kontesa Ilza, ponoreči se in ostane več časa v samostanu. Sprva ne spozna patra Celestina, naposled pa se ji izda. Vendar se mladenič vda v uoedo in jo naposled celo poroči z grofom Aldinijem. Okoli te glavne je opletena še zgodba Ilzine sestricne kontese Monike in igralca Avgusta pl. Glasenappa. Zaključek je torej prav za prav neopretereki.

Opereto je insceniral in zrežiral g. Harastovič s skromnimi sredstvi, ki so mu bila na razpolago. Režija je bila precej šablonska. Tako sta libreto in režija zaostajala za Löwe - Jaschevo glasbo in glasbeno izdelavo kapelnika g. Herzogova ter orkestralno in pevsko izvedbo. Glasbeno je bil večer lep uspeh za vse, zlasti za dirigenta in soliste. Seveda sta morala režiser in kapelnik opereto prirediti za naša sredstva. V orkestru se je dobro uveljavil g. Lukež a harfo. Višek so dosegli tudi in soli g. Sancina in gd. Udovibeve. Obisk pri premieri je bil dober.

Oba naša prvaka, g. Sancina kot pater Celestin in gd. Udovibeve a kot kontesa Ilza sta znova uveljavila vse svoje pevске in igralske sposobnosti. G. Sancina ni samo dober tenorist, ampak se pričenja polagoma razvijati tudi v igralca. S svojo ljubko pojavo si je gd. Barbičeva a pridobila simpatije v subretski ulozi

JOSEPH SCHMIDT Pesem sveta

PRIDE!

u. V gprto spalnico trgovskega sluga Ivana Likovića na Lepem potu 6, je udri polodnevni neznanec, ki je odprl omaro, je probrskal in našel v neki skatli 3500 Din. Nato se je polastil poročnega prstana in pobegnil. Vlom je izvršil s pomočjo pomarežnega ključa. Prijeli so nekoga 20 letnega fanta, ki je večkrat tam berčalil.

u. Na Hrvatskem trgu, poleg šarabona so pričeli večerjati podirani zidani barakovi, v kateri je bila trafikca, zadaj za njo pa javno stranišče. Trafikca so preselili na levo stran trga, v ličen zidan paviljonček, kaj malo pa so polagali na razne človeške zadeve, ki jih je skrivljal drugi prostor. V tem okraju daleč na okrog ni nobenega javnega stranišča.

u. Nesrečna žena. V bolnico so večerjaj gošpoldne pripeljali s težkimi poškodbami ženo delavca 42 letno Marijo Uršičevo iz Godiča pri Kamniku. Uršičeva je zjutraj pokladala kravji klatlo, naenkrat pa je žival pobesnela in nabodila gosposidno na roge. Ženska, ki je hudo krvavela, je pričela na vso moč kričati, na kar so šele prihitele domači, ki so jo rešili pobesnele krave. V bolnici so nudili Uršičevi takojšnjo pomoč, vendar bo zdravljenje precej dolgotrajno, ker ima ranjena poškodbava na drobovje.

u. Prebrisanki. O aretaciji 17 letne Anželice in 16 letne Stefke, ki sta kradli oblačila po raznih šolskih zavodih, smo že poročali. Policijski organi preiskave ne morejo zaključiti, ker sproti prihaja na dan vedno več tatvin, ki sta jih zagrešili dekletki. Sprva sta kradli samo po šolah, zlasti na ženski realni gimnaziji, kamor je hodila Stefka v šolo, pozneje pa sta zahajali v razne trgovine, v salone modistk, v stanovanja in povsod drugam, kjer se je nudila prilika, celo v državne urade. Ukradene predmete sta skrivljal po raznih skrivališčih in jih je policija vrnila že mnogim oškodovancem.

Iz Celja

— Obhod in septena okoliškemu županu Vinku Kukovcu. Ze v nedeljo zvečer, ko se je izvedelo o sijajni zmagi JNS pri občinskih volitvah v celjski okolici, so se pričele v mestu in okolici zbirati skupine nacionalnih volivcev, ki so s petjem dajale duška svojemu veselju, pri kapucinski cerkvi pa je pokanje topicov označevalo zmago. Da se prav posebno slavljajo veliki uspeh v okoljski občini in počastijo priljubljenega župana g. Vinka Kukovca, so priredili nacionalni volilci v ponedeljek zvečer lepo baklajo z godbo. Ob 19.30 se je formalni sprevid z železniškarsko godbo na čelu pred občinsko hišo v Gaberju. Sprevid, v katerem so koralali novo izvoljeni občinski odborniki okoliške občine in mnogo volivcev, je krenil skozi Gaberjo na Kralja Petra cesto ter po Cankarjevi cesti, Krekovem trgu, Aleksandrovi in Prešernovi ulici, Ljubljanski cesti in Ispavčevi ulici na Lavo, povsod živahno pozdravljen od številnega občinstva. Ozračje so pretresali navdušeni vzkliki Jugoslovenski nacionalni stranki Nj. Vel. kralju, županu g. Kukovcu, narodnemu poslancu g. Prekoršku in Jugoslaviji. Ko je prispel sprevid do hiše župana g. Kukovca na Lavi, je vsa hiša zažarela v rdeči bengalični luči. Burno pozdravljen se je prikazal na vratih župan g. Kukovec, ki so ga obstopili občinski odborniki. Pod župan g. Hraštnik je pozdravil v imenu okoliške občine vse, ki so v nedeljo pripomogli k zmagi jugoslovenske ideje v okoljski občini. Zetel je g. županu vso srečo, da bi s pomočjo občinskih odbornikov pošteno in vzorno vodil občinsko gospodarstvo. Svoj govor je zaključil z vzklikom: »Živel naš župan Vinko Kukovec!« Ko se je vzbirno vzklikanje poleglo, je župan g. Kukovec pozdravil vse navzoče in se zahvalil volivcem za njihovo vztrajnost. Poudaril je, da bo vstala okoliška občina vedno napredna in je obljubil, da bo kot župan vedno stvil vse, kar bo v njegovi moči, za dobrobit občine in prebivalstva. Pozval je volivce, naj ostanejo tudi nadalje tako odločni, kakor so bili v nedeljo, in se zahvali za počastitev. Občinstvo je sprejelo njegov govor z živahnimi vzkliki JNS, Nj. Vel. kralju, županu Kukovcu in poslancu Prekoršku. Godba je zaigrala državno himno, nato pa se je tajnik krajevne organizacije JNS za Celje — okolico obč. odb. g. Fr. Vitavsky zahvalil vsem volivcem za njihovo zavednost in obljubil, da bo občinski odbor vedno skrbel za dobrobit naroda. Zaključil je z vzklikom: »Živel kralj Aleksander! Živel župan Kukovec!« Godba je zaigrala himno »Hej, Slovani!«, ki jo je pelo vse občinstvo. Med navdušenimi vzklikanjem se je vrnil sprevid z godbo v mesto. Na Kralja Petra cesti je bil razhod.

Iz Maribora

a. Ljudska univerza otvarja serijo svojih letošnjih koncertov s komornim večerom »Pariškega tria« (Trio de Paris) v soboto 21. t. m. v kazinski dvorani, Trio, ki je sedaj na velikih turnejah, si je izbral naslednji spored: 1. A. Roussel: Trio-es; 2. Honegger: Sonata za čelo in klavir; 3. Roussel: Sonata za violino in klavir; 4. Martinu: Duo za violino in čelo. Nastopajo

e. Igralska šola v Mestnem gledališču. V kratkem se otvori v Mestnem gledališču v Celju pod vodstvom režiserja g. Milana Kosiča igralska šola, v kateri bodo predavanja o gledališču in njega razvoju, o dramaturgiji, pevski umetnosti, dramski literaturi itd. Praktično se bodo vršile dihalne, glasovne in govorne vaje, improvizacija in recitacija. Soli bosta po možnosti priključena tečajna ritmične gimnastike in sabljanja. Ob zaključku sezone bodo gojenci nastopili na dveh javnih produkcijah. Prijave se sprejemajo dnevno od 16. do 17. in od 20. do 21. v Mestnem gledališču.

e. Brod čez Savinjo med Masarykovim nabrežjem in Begrom so v ponedeljek zopet uredili in pričeli popoldne s prevajanjem ljudi.

e. Počeno glavno vodovodno cev v Fužinah so v noči na torek popravili. Večera sta imela Celje in okolica zopet vodo.

e. V celjski bolnišnici je umrla večerjaj v starosti 32 let snopraga rudniškega uradnika ga. Erna Krešičeva, roj. Velzerjeva, iz Skal pri Velenju. Truplo bodo prepeljali v Velenje, kjer bo jutri pogreb.

e. Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 zvočni velefilm »Španska ljubezen« in dve zvočni predgri.

Iz Maribora

a. Ljudska univerza otvarja serijo svojih letošnjih koncertov s komornim večerom »Pariškega tria« (Trio de Paris) v soboto 21. t. m. v kazinski dvorani, Trio, ki je sedaj na velikih turnejah, si je izbral naslednji spored: 1. A. Roussel: Trio-es; 2. Honegger: Sonata za čelo in klavir; 3. Roussel: Sonata za violino in klavir; 4. Martinu: Duo za violino in čelo. Nastopajo

Iz Maribora

a. Ljudska univerza otvarja serijo svojih letošnjih koncertov s komornim večerom »Pariškega tria« (Trio de Paris) v soboto 21. t. m. v kazinski dvorani, Trio, ki je sedaj na velikih turnejah, si je izbral naslednji spored: 1. A. Roussel: Trio-es; 2. Honegger: Sonata za čelo in klavir; 3. Roussel: Sonata za violino in klavir; 4. Martinu: Duo za violino in čelo. Nastopajo

Gospodarstvo

Zahteve vinogradnikov glede trošarine na vino

V nedeljo se je vršil v Beogradu III. vsedržavni kongres vinogradnikov in sadjarjev, ki mu je prisotnovala veliko število zainteresiranih vinogradnikov, vinskih trgovcev in sadjarjev. Na kongresu, ki je bil predvsem posvečen vprašanju trošarine na vino in žganje, je imel glavni referat Stanko Ožanič, predstavnik Združenega saveza v Splitu. Raztolmačil je posledice, ki bi nastale, če bi se ponovno uvedla trošarina na vino in žganje. Primorski vinogradniki so že na posebnem kongresu pred 14 dnevi vedeli najodločnejše stališče za ohranitev sedanjega režima. Izrekli so se natančno proti spremembi zakona in sedanjega sistema. Potrebno je le, da se popravijo nekateri nedostatki, ki so se pokazali v praksi. Opozorili je tudi na to, da je ohranitev vinogradništva v naši državi važnejša od interesov pivovarske industrije. Končno je predlagal, da se občinska trošarina v vsej državi maksimira na 50 Din pri hektoltru. Tajnik saveza vinogradnikov dr. Pavlovič je med drugim prečital tudi preko sto brzojavk iz raznih krajev, v katerih se zahteva, da se kongres odločno izreče proti nameravani ponovni uvedbi trošarine na vino in žganje. Govorili so še razni govorniki, nakar je bila soglasno sprejeta daljša resolucija, ki pravi med drugim naslednje:

RESOLUCIJA

Z izpremembo in dopolnitvijo zakona o državni trošarini od 20. aprila 1932. je bilo preprečeno nadaljnje propadanje našega vinogradništva. Ukinjenju trošarine na vino in žganje je pripisati, da so se razmere v vinogradništvu nekoliko izboljšale in da so nazadovale cene v maloprodaji, ki so bile previsoke, kar je oviralo konsum. Po uveljavljenju novega zakona se je dejansko konsum vina dvignil. Glede na okolnost, da se je izprememba trošarinskega zakona izvedla z namenom, olajšati stanje vinogradništva, od katerega živi v naši državi poldrugi milijon prebivalcev, zahteva kongres, da se ta zakon ne spreminja, temveč da se nadalje obdrži v veljavi.

Resolucija poudarja v svojih nadaljnjih izjavanjih, da je grupiranje čilcev vina v posameznih krajih, zlasti v mestih, nepravilno in pogrešno, pa tudi škodljivo za državo, zakaj štiri skupine ne zadostujejo za kategoriziranje posameznih gostilničarskih obratov po višini prometa. Zato je treba število skupin, odnosno kategorij po-

Malo znani industrijski izvozni predmeti

V naši javnosti je precej razširjeno pogrešno naziranje, da izvažamo iz naše države predvsem agrarne proizvode. Statistični podatki naše zunanje trgovine nas poče, da igrajo v našem izvozu enako važno ulogo proizvodi industrijske delavnosti. Lani je znašal po vrednosti naš izvoz živine in predmetov za prehrano ter pišč 48,3% vsega izvoza (l. 1931. 50,7%, l. 1930. 49,6%), dočim je odpadel ostanek na sirvine, polizdelke in izdelke. Ta razdelitev (po mednarodnem imeniku blaga) sicer ni sestavljena po principu delitve izvoza na agrarne in industrijske proizvode, ker imamo tudi med sirovinami nekatere agrarne proizvode (n. pr. industrijske rastline), na drugi strani pa so tudi v skupini predmetov za prehrano upoštevani marsikateri industrijski izdelki. V splošnem lahko rečemo, da tvorijo kmetijski pridejki polovico našega izvoza, industrijski proizvodi pa drugo polovico. Pretežni kontingent našega industrijskega proizvoda tvorijo les, rde, kovine, kemikalije in cement. V naši izvoznih statistikah pa najdemo tudi mnogo izvoznih industrijskih izdelkov, o katerih je malo znano, da jih izvažamo.

Izvoz svilenih tkanin.

Tako je zanimivo, da se je v zadnjem času močno razvil izvoz pri nas izdelanih tkanin iz umetne svile in tudi iz orave svile. Svilene tkanine smo pričeli izvažati že l. 1930. Lani v prvem polletju je zaradi hude konkurence na svetovnem trgu ta izvoz za nekaj časa prestal, zato pa se je v drugem polletju pod vplivom sprememb naše valute znova naglo dvignil. Iz statistike iz l. 1932. posnemamo, da je bilo lani iz naše države izvoženo 88% tone svilenih tkanin v vrednosti 24,9 milijona Din (leta 1931. za 16,9 milijona Din, leta 1930. za 3,2

pri klavirju Cholé, violina Brunshwig in čelo Huvelin. Vstopnice pri Brišnikov: in Höferju.

a. Diplomiran je bil na geografskem oddelku ljubljanske univerze Mariborčan g. Mavricij Zgonik. Cestitamo.

a. Prijet napadalec. Pred dnevi smo poročali, da je napadel v Gozdni ulici na Pobrežju delavec Anton Krebs svojo, ne več mlado prilječno in jo zaboljal z nožem dvakrat v prsi in roko. Ranjenka je bila prepeljana na zdravljenje v bolnišnico, dočim je Krebs pobegnil in se skrivljal ves teden po okoliških gozdovih. Predsnočnim pa so ga orožniki le izsledili. Po zaslišanju so ga izročili sodišču.

a. Tatovi gradnja so na delu. Toplo jesensko solnce zadržal jasnih dni grozdju še precej pomaga in ga sladi. Ni čudno, da se marsikomu začoče sladkega grozdja, zlasti takim, ki nimajo sredstev, da bi si ga nabavili. Predsnočnim se je vračalo več vaščanov iz Razvanja za vasjo s kožuhanja koruze proti domu. V temi so neudno naleteli na večjo družbo moških in žensk, ki so vsi nosili velike košare in jerbake, polne nakradnega grozdja. Ko so jih Razvanjčani ustavili, so neznanci pometali košare z grozdiem v stran in pobegnili, prijeti se je posrečilo samo enega izmed njih. Ta je izdal vse sokrvice, ki so večinoma košarji in Spodnje Dobrave. Ti so temeljito oplenili vinograde upokojenega majorja Zenkoviča iz Pivole in posestnika Oniča iz Razvanja. Na njihovih domovih so orožniki zaplenili še okrog 80 kg nakradnega grozdja, v 400literskem sodu pa so našli naprešanega že nad 100 litrov sladkega mošta. Ovađeni so bili sodišču.

večati, in sicer tako, da naj bo minimalna taksa za najmanjše obrate v mestih 2000 Din, najvišja pa 50.000 Din. Za kolonijalne trgovine, ki se bavijo s prodajanjem vina v steklenicah, je treba določiti manjšo takso, in sicer v mestih od 500 do največ 2000 Din. Resolucija priznava, da se z nedovoljeno prodajo vina, s tihotapstvom in v in s krošnjarjenjem oškodujejo interesi legalnih točilcev, kakor tudi interesi države, zato naj se izvrši strožja kontrola nad prometom vina, tako da producenti ne bodo prodajali vina v količinah pod zakonom določenim minimumom. Preprečiti pa je treba s strogo kontrolo tudi ilegalno trgovino in krošnjarjenje. V svrhu povečane potrošnje kvalitetnih vin prosil kongres, da se veltrevgovno dovoli prodaja vina v opremljenih steklenicah, in sicer v količinah od 10 normalnih buteljki navzgor, kar naj velja tudi za prirodne destilate sadja in vina.

Zaradi neenake obremenitve vina z različnimi občinskimi in mestnimi trošarinami zahteva resolucija, da se občinska trošarina maksimira na 50 par od litra, in to brez ozira na to, ali je vino v sodih ali pa v steklenicah. Za šampanje naj se maksimira občinska trošarina na 5 Din pri steklenici. S tem v zvezi je potrebno prepovedati občinam, da vino obremenjujejo tudi z vzporednimi dajatvami, kakor so kaldrimna, merina, kontrolna in manipulacijska taksa.

Nadaljnje zahteve resolucije se nanašajo na podpiranje vinogradniških združenj, ki naj omogočijo tipiziranje proizvoda. V resoluciji se naproša kr. vlada, da skuša pri trgovinskih pogajanjih olajšati izvoz naših vin in da svojo trgovinsko politiko spremeni tako, da uvede preferenčne carine. V svrhu olajšanja izvoza našega vina, prosil kongres, da se odobri kreditiranje carine pri uvozu praznih sodov iz inozemstva, ki prihajajo k nam zaradi polozitve z vinom, ti sodi pa se morajo potem napolnjeni izvoziti v roku treh mesecev. Nadalje prosil kongres, da se tarifa za zavarovanje valute pri izvozu v svrhu uspešnejšega izvoza zmanjša od 250 na 100 Din za hektoliter, in da se zmanjša železniška tarifa za prevoz vina. Antialkoholistični pokret naj se privede na pravo mero, tako da bi delovalo samo na pobijanju prekomernega uživanja alkoholnih pijač, ker mora omejitev konsumna vina imeti težke posledice za poldrugi milijon prebivalcev, ki se bavi z vinogradništvom.

milijona Din. Letos pa se je izvoz svilenih tkanin nadalje ugodno razvijal in je v prvi polovici leta znašal ta izvoz že 14,4 milijona Din. Letos smo istotako uvozili za 19,6 milijona evlilnih tkanin, tako da bo izvoz svilenih tkanin kmalu kril vrednost uvoza takih tkanin.

Cigaretetni papir.

Uspešno napreduje navzlic hudi konkurenci na svetovnem trgu tudi naš izvoz cigaretnega papirja. Izvoz cigaretnega papirja je zadnja leta precej nazadovl. Lani je znašal 254 ton v vrednosti 5,4 milijona Din, letos pa se je znatno dvignil, tako da smo že v prvem polletju dosegli količino 394 ton in vrednost 7,1 milijona Din. Izvoz ostalega papirja je zaradi hude konkurence na svetovnem trgu slab. Pred leti smo izvažali še precej tiskarskega papirja. Prav tako je skoro prenehal izvoz celuloze, vendar je pričakovati, da bo ta izvoz znova oživel, ker bodo zopet pričeli obratovati v tvornici v Drvari, ki je namenjena le produkciji za izvoz.

Kemični proizvodi.

Izvoz dušikovih spojin (cianamida in karbida) je zaradi silnega padca svetovnega konsumu umetnih gnojil že leta 1930. precej nazadovl. Letos pa se je zopet dvignil, zlasti po količini: v prvem letošnjem polletju smo izvozili cianamida in karbida 22.786 ton (lani val. polletju 15.767 ton, predlanskim 19.000 ton) v vrednosti 22,9 milijona Din (lani 21,5, predlanskim 28,3).

Popravlil se je letos tudi izvoz ferrosilicija na 2,3 milijona Din (lani v I. polletju 1,8). Ekstraktov za strojenje smo letos v prvem polletju izvozili 4918 ton (lani v I. polletju 3983 ton), v vrednosti 12,6 milijona Din (lani 12,5). Pri znatno povečani količini se seveda izkupiček zaradi slabih cen ni bistveno dvignil. Pred krizo je bil ta izvoz še mnogo večji, saj smo v prvem

Imeti hočete

razsvetljava, iz sicer dobro, pri tem pa ste v dvomu, kakšno žarnico naj izberete. Če hočete res štediti, kupite ekonomično žarnico, ki rabi malo toka in da vendar veliko svetlobe:

TUNGSRAM

polletju 1930. izvozili še za 44,6 milijona Din teh ekstraktov.

Neugodno pa se nadalje razvija izvoz amoniakove in karstične sode, ki je znašal letos v I. polletju le še 11 milijonov Din nasproti 22,7 milijona v lanskem in 20,2 milijona v predlanskem prvem polletju.

Letošnji izvoz mentilnega alkohola je pri količini 778 ton znatno prekosil ustrežajoči izvoz v prvih polletjih zadnjih let; zaradi nizkih cen pa je izkupiček znašal le 2,1 milijona Din (lani v I. polletju 2,7, predlanskim 4,9). Omeniti je še izvoz lepil za mizarje (kleja), ki se je letos po količini za malenkost povečal na 215 ton (lani v I. polletju 206 ton, predlanskim 285 ton), po vrednosti pa je padel na 1,4 milijona Din (lani 2,0, predlanskim 2,9).

Cement in škrljavec.

Izvoz cementa se je po količini letos nekoliko popravil in smo izvozili vsega 16.450 vagonov (lani v I. polletju 14.947 vagonov, predlanskim 20.462 vagonov); vrednost izvoznega cementa pa je zaradi slabih cen nazadovlala na 28,2 milijona Din (lani v I. polletju 31,7, predlanskim 71,6). Izvoz umetnega škrljaveca pa se je povečal celo po vrednosti. Umetnega škrljaveca smo letos v prvem polletju izvozili 3332 ton (lani 2834, predlanskim 4125 ton) v vrednosti 2,9 milijona Din (lani 2,8, predlanskim 8,2).

Gibanje cen na drobno

Kakor smo že poročali je naš indeks cen v trgovini na debelo ostal v septembru na isti višini kakor je bil v avgustu (namreč na višini 60,7). Studijski oddelek Narodne banke je objavil tudi podatke o indeksu cen na drobno (za Beograd), ki je v septembru le za malenkost nazadovl na 73,4 nasproti 73,6 v avgustu in 74,1 v juliju (1926 = 100); lani v septembru je znašal ta indeks 73,3, predlanskem pa 82,0. V primeri z lanskim in predlanskim septembrom so se posamezni indeksi takole spremenili:

	1931	1932	1933
prehrana	81,2	75,5	72,8
oblačila	73,3	70,9	77,9
kurjava, razsvet.	85,5	75,5	75,9
splošni indeks	82,0	73,0	73,4

Od avgusta na september se je indeks cen v trgovini na drobno iz skupine »prehrana« zmanjšal od 73,9 na 72,8, indeks cen oblačil pa se je povečal od 77,1 na 77,9, prav tako indeks cen za kurjavo in razsvetljavo od 74,3 na 75,9. Zanimivo je, da je precej popustil delni indeks cen za kolonijalno blago (ki spada v skupino »prehrana«) in sicer za 2,1 točke na 77,5 (lani 82,4), tako da je sedaj že precej nižji nego lani, čeprav se je nakup tujih plačilnih sredstev za uvoženo kolonijalno blago podražil.

Gospodarske vesti

Ameriško prizadevanje proti dviganju dolarja. Ni vedno tako lahka stvar, doseči padec valute. To nam najbolje potrjuje sedanje gibanje dolarja. V prvi polovici septembra je dolar precej popuščal in je bil v Curihu sredi pret, meseca dosežen najnižji tečaj 3,25 švic. franka za dolar; od takrat pa stalno eili dolar zopet navzgor, ker se je prej med popuščanjem dolarja za držano povpraševanje po devizi NewYork pojavilo na trgu. Zadnje dni je bila prava haussa dolarja na mednarodnih tržiščih. Pretekli četrtlek je notrala deviza dolarja v Curihu še 3,42, v petek 3,44, v soboto 3,55, v ponedeljek pa se je popoldne povzpela tečaj celo na 3,75 (16% nad najnižji tečaj v septembru). Da se prepreči tako nezaželeno dvigovanje dolarja na evropskih tržiščih, je morala priti močna intervencija. Kakor poročajo iz Pariza, je ameriška vlada nadalje odločena preprečiti dvig dolarja. Zato je moral NewYork ponuditi na evropskem trgu ogromne količije dolarjev, nakar je tečaj šele popustil in danes notira dolar v Curihu zopet 3,55.

Hmelj

Zalec, 17. oktobra. Prav mirno razpoloženje; neznačni nakupi po nespremenjenih cenah od 65 do 70 Din za kg.

Zatec, 17. oktobra. Vzdržujoče nakupovanje na deželi po cenah od 1800 do 2300 Kč za 50 kg.

Borze

17. oktobra.

Po večdnevem naglem dviganju sta se tečaja deviz Newyork in London danes ustalila, odnoeno je zabeleženo malenkostno popuščanje. Avstrijski šiling se je trgoval nespremenjeno po 8,75 (v Zagrebu po 8,58, v Beogradu po 8,575), grški boni pa so bili zaključeni po 40,50 (v Zagrebu in Beogradu po 40).

Na zagrebškem efektnem tržišču se je Vojna škoda trgovala samo za kaso po 241. Promet je bil še v 7% Blairovem posojilu po 34,50 in 35.

Devize

Ljubljana. Ameterdam 2306,51 — 2317,87. Berlin 1362,91—1373,71. Bruselj 797,74 do 801,68. Curih 1108,35—1113,83. London 181,69—183,29. Newyork 3963,89—3992,09. Pariz 223,99—225,11. Praga 170,12—170,98.

Trst 300,74—303,14 (premijsa 23,50/5). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8,75.

Curih. Pariz 20,1975, London 16,21, Newyork 355, Bruselj 71,85, Milan 27,15, Madrid 43,125, Amsterdam 208,075, Berlin 122,50, Dunaj 57,25, Stockholm 83,60, Oslo 81,50, Kobenhavn 72,40, Praga 15,35, Varšava 57,80, Bukarešta 3,05.

Dunaj. (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 11,60, London 28,72, Milan 47,83, Newyork 625,34, Pariz 35,56, Praga 25,55, Curih 176,12, 100 S v zlatu 128 S pap.

Beleži

Ljubljana. Vojna škoda 241 — 243, 7% investicijsko 50 den., 8% 35 — 37, 7% Blair 34,50 den., 7% Drž. hipotekarna banka 46 den., 4% agrarne 26 — 27, 6% begliške 36 — 38.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 241—242, za dec. 241,50—243, 7% invest. 50—53, 4% agrarne 26,50—28,50, 7% Blair 34—35, 8% Blair 35,50—37, 7% Drž. hip. banka 44—48, 6% begliške 36—37,50; bančne vrednote: PAB 223—225; industrijske vrednote: šekerana Osijek 135—150, Trbovlje 80—100.

Beograd. Vojna škoda 240, 239 zaklj., za dec. 242, 241 zaklj., 7% invest. 51,50 do 52,50, 4% begliške 37,30, 36,90 zaklj., 8% Blair 37,50 bl., 7% Blair 34,50 zaklj., Narodna banka 3600 den., PAB 223, 220 zaklj.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 12,95, Državne železnice 16,25, Trboveljska 11, Alpine-Montan. 9,60.

Blagovna tržišča

2170

+ Chicago, 17. oktobra. Začetni tečaji: Pšenica: za december 72, za maj 75, za julij 76,50; koruza: za december 35,25, za maj 37, za julij 38,50; riž: za december 49, za maj 55.

+ Winnipeg, 17. oktobra. Začetni tečaji: Pšenica: za oktober 55, za december 55,25, za marc 60.

+ Ljubljanska borza (17. t. m.) Tendencja za žito mirna. — Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): Pšenica (po mlevski tarifi): baška 79/80 kg 14 — 147,50; baranjska, 78/79 kg 142,50 do 145; sremška, 78/79 kg 142,50 — 145; koruza (po mlevski tarifi): za oktober 112,50 — 115; moka: baška »0« 250 — 255; banatska 265 — 270.

+ Novosadska blagovna borza (17. t. m.) Tendencja nespremenjena. Promet 45 vagonov. Pšenica: baška, okolica Novi Sad, okolica Sombor 97 — 98; srednjebaška baška potiska in ladja Tisa 98 — 99; gornjebaška 101 — 102; cornojebaška in baška ladja Dunav 97 — 98; sremška 93 — 97; slavonska in baška ladja Begej 96 — 97; južno-baranjska 90 — 91. Oves: baški, sremški in slavonski 52 — 54. Jčmen: baški, sremški, 64/65 kg 61 — 63. Koruza: baška, sremška 62 — 64; baška, okolica S. ob. ab. 63 — 65; slavonska 66 — 68; banatska 59 — 61; baška belz. 75,50 — 80; baška ladja Sava 63 do 64; ladja Begej 64 — 65; ladja Tisa, Dunav 65—66; sremška nova unet. 58 za okt. par. Indija 56—58. Moka: baška, banatska »0« in »0« 157,50 — 21,50; »2« 170 do 190; »5« 150 — 170; »6« 110 — 120; »7« 80 — 90; »8« 55 — 60; sremška in slavonska »0« in »0« 177,50 — 192,50, »2« 157,50 — 177,50; »5« 137,50 — 157,50; »6« 102,50 — 112,50; »7« 72,50 — 82,50; »8« 52,50 — 65. Otrobi: baški, sremški, banatski 41 — 44. Fižol: baški, sremški beli 180 — 135.

+ Somborska blagovna borza (17. t. m.) Tendencja nespremenjena. Promet 47 vagonov. Pšenica: baška, okolica Sombor 96 do 98; gornjebaška 100 — 102; sremška, slavonska, banatska 95 — 87; banatska potiska in baška potiska 98 — 100. — Koruza: baška, sremška 63—65; baška bela 80 — 82; baška Dunav, Tisa 64 — 65. Moka: baška »0« in »0« 185—205; »2« 165—185; »5« 145—165; »6« 105—115; »7« 75—85; »8« 55—60. Fižol: baški uzančni 130—135.

+ Budimpeštanska termiska borza (17. t. m.) Tendencja slaba, za koruzo prijazna. Promet slab. Pšenica: za marc 7,51—7,53, za maj 7,69 — 7,70; riž: za marc 5,02—5,04; koruza: za maj 7,68 — 7,70.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

17. oktobra

Ljubljana 7, 760,7, 4,8, 94, mirno, 10 megla, —; Ljubljana 13, 768,8, 10,4, 64, mirno, jasno, —; Maribor 7, 760,1, 4,0, 85, mirno, 3, —; Zagreb 7, 760,5, 5,0, 90, NNE2 7, —; Beograd 7, 760,6, 6,0, 90, SE2, 5, —; Sarajevo 7, 763,7, 1,0, 90, mirno, 10, megla, —; Skopje 7, 761,6, 8,0, 75, NW3, 9, —; Split 7, 759,0, 11,0, 85, NNE3, 9, —; Kumbor 7, 758,8, 13,0

Iz življenja in sveta

Energije v atomih

Drobitev se ne izplača!

Izračunali so, da je v kaplji vode dovolj atomov in v teh atomih dovolj energije, da bi lahko 400 dni dajala 200 k. s. Z majhniz.

koščkom sode

bi lahko poglani v zrak cel London. Ni čuda, da človeštvo že dolgo časa fantazira o tem, kakšne možnosti se skrivajo za bodoče čase v razbijanju atomov, pri čemer se te energije sproščajo. V to sanjarjenje je stopil sedaj slavni angleški fizik in oče atomskega drobljenja prof. Rutherford s skrajno pesimistično izjavo.

»Atom je mogoče drobiti,« je dejal, »doti lažje, nego smo doslej mislili. V kratkem nam bo mogoče drobiti lahko atome s 50.000 ali 80.000 volti. Najmočnejše vose se raztrgajo z uporabo 5 milijonov voltov. Tudi to ni danes noben problem več, kajti tehnična visoka šola v Cambridgeu (Massachusetts) gradi stroj, ki bo proizvajal celo 10 milijonov voltov in tudi Mondov laboratorij v angleškem Cambridgeu bo prideloval v bližnji pomladi magnetska polja takšne silovitosti, kakršne doslej nismo poznali. Toda drobljenje atomov je marsikoga razočaralo.

Velike energije se sicer sproščajo pri tem drobljenju, toda pridobivanje teh energij ni v nobenem sorazmerju z neprimerno večjimi pripravami za pridobivanje atomske energije. To pridobivanje se kratkoma ne rentira in je za nestrokovni svet brez pomena. Za znanost odpira drobljenje seveda nove možnosti, toda kot vir energije je atom padel s prestola...

Ostane torej dejstvo, da bo mogoče atome drobiti v veliko

večji meri

nego doslej. To pa pomeni z drugimi besedami, da bo mogoče spreminjati prvine v druge prvine. Pri drobljenju se atomu odzame neko število enot, elektronov, iz katerih sestoji. Različno število teh elektronov pomeni različno prvino. Vzemimo, da izgubi atom živega srebra, ki sestoji iz 80 elektronov, en elektron, potem dobimo atom z 79 enotami ali atom — zlata! Fiziki tedaj lahko spreminjajo živo srebro in druge prvine v zlato. Drugo pa je vprašanje rentabilnosti. Tako pridobljeno zlato bi bilo neprimerno dražje od navadnega zlata in gotovo je, da ne bi z njim nihče obagatel.

Sport in vitkost

Sloviti proučevalec človeške presnove prof. Karl von Noorden je že pred leti dokazal, da ni jahanje nobena zdravilna metoda zoper debelost, kajti konj postane morda mršav, debeluh pa ohrani svoje kilograme. Stresanje trebuha ga namreč ne pravi lačnega. Tudi masaža sama ne odpravi tolišče. Iz takšnih dejstev, ki bi jim lahko dodali še nešteto primerov iz raznih sportov in ilustracij, sledi, da gibanje samo na sebi brez stroge diete navzlic obilnemu znojenju ne napravi človeka vitkega.

Debelušniku s šibkim srcem in slabotnim mišičevjem bo sportno udejstvovanje celo prej škodilo. Prof. Zunitz je pokazal s poskusi, da je med vsemi gibanji debeluhom še najbolj priporočiti hojo po ravninah. Če nečelo s sportom škodovati svojemu zdravju, naj vsak dan ob primernih dieti v ravnini prehodijo eno ali dve uri in tako bodo v kakšni četrti leta izgubili do 10 kg. Potem si lahko izberejo kakšen lahek sport, ki jih bo v zvezi z zmernim življenjem obvaroval nove tolišče.

NEKAJ ZA VSE

Trihine v svinjini so silno odporne namrazu. Prenesejo do 14 stopinj pod ničlo.

S »srčno napako« postanemo lahko stari kakor Metuzalem, če ne postavljamo srca prevelikih zahtev, ki ga predčasno izrabijo.

Zenske, ki nosijo večinoma odprte vravate, trpijo manj za vnetji v vratu nego moški.

Vsak sedmi človek umre za tuberkulozo.

Umrljivost zaradi kačjega pika znaša po neki statistiki 25 do 30 odstotkov. Pacientov, ki so jim vbrizgali serum proti kačjemu piku, pa umro komaj 3 odstotki.

Mraz čutimo v brezveterju manj nego v vetru.

Meso kuncev je zelo tečno in lahko prebavljivo. V dobi gospodarske krize pa ima zaradi svoje razmerne cenenosti še poseben pomen. Na francoskem ima v ljudski prehrani že dolgo veliko vlogo.

Množina krvi pri človeku znaša trinajstino njegove telesne teže, pri odraslem človeku tedaj 5 do 6 l.

Ostrige so po pariških zdravnikih Bineu in Strumzerju sijajno sredstvo zoper malokrvnost. Vsebujejo relativno mnogo železa in bakra, dalje mangana, cinka, fosforja, kalcija, magnezija, joda, vitaminov A, B, C, D, beljakovine, maščobe, ogljikovih hidratov in soli.

Ultravioletni žarki (višinsko solnce i. pod.) vplivajo pri človeku samo v globino pol milimetra.

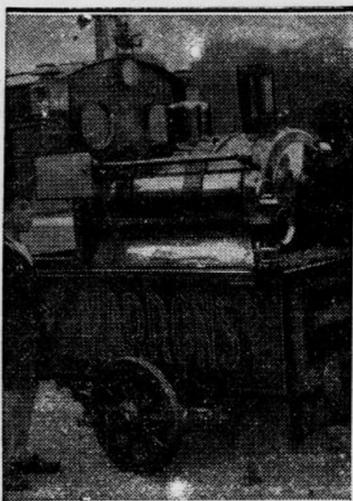
Sir izkoristijo prebavni organi zelo dobro in človeka zelo nasiti.

Nov motociklistični rekord

Italijan Luigi Benazzi je prekosil dosedanjega francoskega motociklističnega rekorda, ki je znašal 139 km na uro, s 162 km brzine

Maroni! Maroni!

Z jesenskim hladom se je tudi začela sezija pečenega kosta, ki ga po Parizu vozijo na pravcatih lokomotivah

Junak dela

Pred kratkim je hrumel, kakr smo poročali, silovit vihar preko obširnih mehkih ozemelj in je uničil med drugim tudi cvetoče mesto Tampico. Meteorološki urad neke zračne družbe je opozoril vse svoje pastaje, med drugim Tampico, da se bliža zračni vrtnec. Tamošnji telegrafist je takoj obvestil uradna mesta, nakar so prebivalci nemudoma poiskali primernih zaklonov. Toda telegrafist je vztrajal na svojem mestu še med viharjem, ki je spremenil kraj v razvalino, in je neprehoma brzojavil na vse strani, dokler mu niso naraščajoče vode dobesedno odplavile aparata. A še sedaj ni popustil. V smrtni nevarnosti je odšel proti hangarju, kamor se je bilo zateklo neko letalo in je z njegovo brežično postajo sporočil v svet prve podatke o obsegu katastrofe ter poklical pomoč. Neštivilna življenja so se ohranila samo po zaslugi tega junaka.

Ladje podaljšujejo

V ladjedelnici Blom & Voss v Hamburgu podaljšujejo trenutno štiri ladje, ki vozijo čez morje v Ameriko. To so ladje: New York, Deutschland, Hamburg in Albert Ballin. Vsako teh štirih ladij bodo letos pozimi podaljšali za 12 m, da bo dobila bolj podolgovato obliko, s čimer se bo dalo prihraniti precej goriva za pogon.

DOBRO JE, ČE VEŠ

da bo Českoslovaška zaradi malenkostnega prometa med njo in Nemčijo v poletnem voznem redu znatno omejila vlake, ki vozijo med obema državama; da so našli zidarji v bližini Nitre pri podiranju neke stare hiše zakopano železno blagajno s 30.000 Kossuthovimi bankovci, ki imajo danes le še muzejsko vrednost, dočim so prej predstavljali vrednost pol milijona Din; da je francoski državnik Edvard Herriot okrevljal, ostavil bolnišnico in odpotoval na Riviero; da je rimski ministrski svet pregrupiral italijanske alpske polke in gorske formacije ter sklenil ustanoviti poseben svet za zrakoplovstvo;

da je lastnik tvornice za nogavice Fekete v Budimpešti odpovedal službo 700 delavcem in 100 uradnikom, ker so mu davčne oblasti zvišale dajatve, katerih ne more zmagati njegovo podjetje;

da se najnovejši francoski morilni plin lahko v osmih dneh napolni v bombe, ki bi jih metali letalci na sovražnika v primeru vojaškega spopada;

da so v Ameriki obsodili razvpitega gangsterja Kellyja in njegovo ženo na do smrtne ječe zaradi ugrabitve milijonarja Urshela;

da so na italijanskem prekomorniku »Vulcania« v Palermu zasačili pet potnikov, ki so se hoteli v zaboju brezplačno prepeljati čez Ocean;

da so v badenskem kraju Tettmangu zapri dva plesalca za pet dni v ječo, ker sta plesala pod zvokih Horst-Wessellove pesmi zasmehljiv ples;

da je pri Landecku na Tirolskem zgorela vasica Fliess, zaradi česar je brez strehe nad osemdeset ljudi.

Zanimivosti iz Nemčije

»Debela Berta« zopet na obzorju

V Berlinu se je Unter den Linden, blizu orožarne, pojavila zopet iz svetovne vojne znana »debela Berta«, nemški 42 cm top, s katerim so Nemci hoteli zavzeti Pariz. Top so razstavili, kakor pravijo, zato, da bi nemška mladina videla, kako močna in mogočna je bila nekoč Nemčija. In da bi spoznala, po kateri poti je treba hoditi, da se njena nekdanja varljiva moč obnovi, bi pripomnili mi.

Neprijetni advokati

V Nemčiji so zapri in sklenili odrediti čez mejo štiri mednarodne odvetnike, ki so kot nevtralni opazovalci prisostvovali lipškemu procesu o požigu berlinskega parlamenta. To so: Bolgara Grigorov in Dečev, Američan Gallagher in Francoz Villard. Iz sodne dvorane so četvorico odvedli najprej na policijsko ravateljstvo, kjer so jim sporočili, da so izgnani iz Nemčije in da morajo do dejanskega izгона ostati pod ključem.

Kazemate se odpirajo...

V stari trdnjavi Neulm poleg Ulma imajo kazemate, ki niso že nad 50 let videle gostov. Prostori so namreč tako vlažni in nezdravi, da si niso upali zapirati vanje niti najhujših zločincev. Zdaj pa so začeli metati vanje politične jetnike, o katerih ni že tedne in tedne duha ne sluha. Tako izgleda v resnici rasistična obnova Nemčije »tretjega carstva«.

Društvo narodov — citrona

Herriotovo glasilo »Ere nouvelle« objavlja članek, ki obravnava razmerje Nemčije do Društva narodov v Zenevi. Članek je posebno zanimiv glede na dejstvo, da je Nemčija zdaj izstopila iz ženevske institucije. »Nemčija«, piše članek, »je ravnala z Društvom narodov kakor s citrono. Dokler je imela od Društva narodov korist, je hodila v Zenevo. Dosegla je, da so se ji črtala reparacijska plačila, da so izpraznili Porenje itd. Zdaj, ko je vse to dobila, pa proglašuje, da hoče živeti svoje lastno življenje.«

Trikratna usoda »Madame Dubarry« v Londonu

V londonskem gledališču »Drury Lane« so pred kratkim poskušali opereto »Dubarry«. Naslovno vlogo je imela peti subretja Ahlersova. Toda usoda ni dovolila, da bi prišlo do premiere. Ahlersova se je tik pred predstavo vrgla z balkona svoje hotelske sobe na cesto, kjer je obležala mrtva. Po njeni smrti so poverili vlogo Dubarryjeve Angležinji Evansovi. Ta pa se je pred premiero nekam peljala z avtomobilom in se smrtno ponesrečila. Zaradi tega so se poslej vse pevke branile peti naslovno vlogo operete in gledališki ravnatelj, ki je obupal nad večnimi skušnjami, je odstavil opereto s sporeda ter jo prepustil drugemu gledališču. Toda glej! Tam so poverili naslovno vlogo subretji Hilliardovi, ki pa je smrtno zbolela in kmalu nato umrla. Pravijo, da ni danes mogoče najti na Angleškem operetne pevke, ki bi hotela peti naslovno vlogo »Dubarryjeve«.

DROBIŽ IZ PARIZA

Dva nemška patriota, ki sta 1914 demonstrirala po berlinskih ulicah in prepevala tisto »V Pariz, v Pariz!«, se srečata 19 let pozneje v tem mestu kot emigranta. Pogledata se, stisneta si roki in izustita istočasno preprosto opazko: »Torej! Tu bi bili sedaj!«

Francozi so vljudni ljudje. V neki predavalnici visi napis: »Kajenje ni prepovedano, a prosimo, da bi ne kadili!«

Na francoskih mejah delujejo v carinski službi tudi ženske, ki pregledujejo žensko prtljago. Moške roke se sploh ne dotaknejo ženskih reči.

V Parizu vidiš po izložbah kristalne stekleniče za parfem s srebrnimi zapiraci, črne rokavice iz svetlikačkega se usnja kuščaric, rokavice iz žameta ali iz blaga z usnjem, k vsem pa primerne ročne torbice. Vse v temnih, črnih ali rjavih barvah. Večerne obleke so spredaj visoko zapete, na hrbtu močno dekoltirane, kakor pri oblekah za plažo. Vidiš tudi že posamezne modele poletnih oblačil, obleke iz belega svilenega rikeja z zelenimi okrasi, angleške jopice iz istega blaga z zelenimi klobuki.

Darujte za nesrečne poplavljenice

Italija se oborožuje

V Tržiču (Monfalcone) so nedavno spustili v morje novo italijansko podmornico »Galatea«, ki ima 640 ton

Rusko-mandžurska posvetovanja v Tokiu

Zadnje dni so svetovni listi poročali o napetem položaju med Rusijo in Japonsko zaradi vzhodno-kitaške železnice. Medtem pa so se v Tokiu že zbrali predstavniki obeh prizadetih držav, ki skušajo konflikt omiliti s kompromisno rešitvijo

Bela žena in njen zaščitnik

Massie in njegova polovica se bosta ločila

Med zakonci, ki se mimogrede mudijo v »ločitvenem raj« Renu z namenom, da bi vrgli zakonski jarem raz sebe, sta trenutno tudi znani ameriški mornariški poročnik Thomas Massie in njegova mlada žena. Bivanje dvojice je dalo ameriškim reporterjem povod, da so se začeli zanimati za vzrok njunega prihoda v Reno. Izvedeli so zanj: zakonca, ki sta še pred letom dni stala v središču senzacionalnega procesa na Honolulu, sta na poti, ki drži v ločitev.

Slučaj Massie je bil po svoji naravi takšen, da se je zanj razvedelo daleč po širnem svetu. Gospo Massie so na nekem nočnem sprejedu na Honolulu napadli domačini v skupini, ki je štela pet oseb. Zaradi napada je klicala na pomoč in se ji je tudi posrečilo pogotiti napadalce v beg. Naslednje dni pa je bila mobilizirana vsa policija na otočju, da bi našla napadalce. Prišli so petorico otočanov.

Pred sodiščem je petorica odločno zanikala napad.

Zaradi tega je bil proces odgoden. Toda medtem se je zgodilo nekaj strašnega. Glavni obtoženec je bil ugrabljen, odpeljan z avtomobilom neznan kam in drugi dan so ga našli mrtvega s prestreljenim truplom. Umor je bil izvršen z vso grozovitostjo.

Ko je bil še majhen ...

Je bil kancelar Hitler takšen, kakor kaže ta slika

Velik zdravnik pred 300 leti

V Italiji so od 4. do 7. oktobra slavili 300 letnico velikega zdravnika Bernardina Ramazzinija, ki je za svojega življenja spisal knjigo o boleznih rokodelcev in umetnikov. Njegovo delo je bilo tako pravilno zasnovano, da ima veljavo še danes. Ramazzini velja s polno pravico za utemeljitelja obrtniške patologije in socijalne medicine ter ima poleg tega veliko zaslug, da je uvedel v zdravilstvo direktno opazovanje. Ramazzinija so proslavljali v Milanu in v njegovem rojstnem kraju na Capriju.

Sokol — povzročitelj kratkega stika

12. t. m. se je ovila Nica menadoma v črno temo. Električna razsvetljava je odpovedala in luči so ugasmile na ulicah in v hišah. Elektrotehniko so šli takoj na delo, da bi dognali vzrok teme in so slednjič prišli na to, da je nastal kratek stik zaradi tega, ker je sedel orjaški sokol na električno žico visoke napetosti ter se je s svojim krilom dotaknil sosedne žice. Ptica je zoglenela in so jo našli mrtvo na cestnem tlaku. Prvič se je tudi zgodilo, da so na francoski Rivieri našli tako velikega sokola.

S čolnom okoli sveta

Kapitan Simon je te dni odrinil iz hamburške luke na potovanje okoli sveta v 8 m dolgem čolnu. S seboj je vzel samo enega mornarja. Najprej je vzel smer proti Južnemu morju. Simon se nada, da se bo v štirih letih vrnil k izhodišču svoje tvegane vožnje.

Smrt zaradi pika po osah

Te dni se je odpravilo nekaj siromašnih žensk iz bližine Berndorfa nabirat robidnice. Ena izmed nabiralk, 28 letna Tereza Herzog, je pri nabiranju našla na osi. Razdražene ose so se zakadile vanjo in jo opikale. Ženska, ki jo je mučila srčna napaka, se je tega tako prestrašila, da se je mrtva zgrudila na zemljo.

ANEKDOTA

Tristan Bernard je bil nekoč povabljen na večerjo. Poleg njega je sedela filmska zvezdnica, splošno znana po svoji lepoti. Naslednji dan so prijatelji spraševali Bernarda, kako je bila njegova sosedja oblečena. »Tega ne morem povedati,« je dejal Bernard, »med jedjo namreč nimam navade gledati pod mizo.«

VSAK DAN EŃA

»Kdor hoče shujšati, naj povzije dnevno dve repi za zajtrk, tri datlje za večerjo, a nikoli ne mesa. Edino tako si privzgojimo nežnost in lepoto...«

Sport

Lahkotletski miting Primorja

ASK Primorje v Ljubljani priredi v soboto in nedeljo, 4. in 5. novembra, na svojem igrišču, Tyrševa cesta, društveni propagandni miting s handicapom in društveni propagandni olimpijski petobj. Prireditve prične v soboto 4. novembra ob 15.30, v nedeljo 5. novembra ob 14.30. Pisarne prijave s priloženo prijavnino Din 5 za točko in osebo ter Din 15 za moštvo je za točko in osebo ter Din 15 za moštvo je za prvo in drugo mesto v primeru nastopa pet tekmovalcev dve priznanici, ako pa sodeluje več kakor dve tekmovalcev, za prvo drugo in tretje mesto priznanice.

Program in vrstni red tekmovalstva je naslednji:
Sobota 4. novembra ob 15.30: met krogle s handicapom, tek 400 m s handicapom, skok ob palici s handicapom, tek 3000 m s handicapom, met kladiva s handicapom, švedska stafeta s handicapom.

Nedelja 5. novembra ob 14.30: skok v daljavo z zaletom za petobj, skok v daljavo z zaletom s handicapom, tek 100 m s handicapom, met kopja s handicapom, met kopja za petobj, tek 800 m s handicapom, skok v višino z zaletom s handicapom, tek 200 m za petobj, tek 200 m s handicapom, troskok s handicapom, met diska za petobj, met diska s handicapom, tek 1500 m s handicapom, tek 1500 m za petobj, stafeta 4x100 m s handicapom.

Ilirija: Hermes

Kot nadaljevanje jesenskega podsavenskega prvenstva se srečata zopet po dolgih treh letih v prvenstveni borbi gornja kluba. Ta tekma bo višek jesenske nogometne sezone v Ljubljani. Zanj vlada posebno v Ljubljani. Že sedaj ogromno zanimanje, saj se srečata poleg Primorja dva brez dvoma najmočnejša in najboljša kluba v Ljubljani. Tekma sama bo kot nekoč med Ilirijo in Primorjem jesenski derby v Ljubljani.

Tako Ilirija kot Hermes se že sedaj mrzlično pripravljata za ta boj, tako da se obeta za nedeljo sporniki publikli res prvovrstni sporni užitki.

V predtekmi nastopita B moštvi obeh klubov.

Službene objave LHP. Redna seja uprav. odbora danes ob 18.30 v damskem salonu kavarnice Emona. Točnost in sigurnost udeležba je dolžnost za vse odbornike.

Službeno iz LNP. Seja u. o. LNP bo jutri v četrtek ob 20. v prostorih podsavca.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Zaradi trening-tekme med lignim in prvim moštvom morajo biti brezpogojno danes ob 15.30 v garderobi: Starc, Hvastja, Mrdjen, Hasi, Bertonec I in II, Jug II, Bervar, Zemljak, Slamič, Boncelj, Baum, Legović, Petrič, Slamberger, Erman, Jež I in II, Prijatelj, Petelca, Terček, Svetič, Vrhovnik, Boncelj II, Vahen, Sovinec.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Danes ob 16.30 redni trening za vse hazenašice ob 16.30. Važno zaradi nedeljske tekme proti Concordiji v Zagrebu. Istočasno trening za atletinje, istotako važno zaradi državnega prvenstva v soboto in nedeljo v Zagrebu. Nika, Ruša, Marta, Boža, Slapar sigurno in točno.

SK Celje: Čakovečki SK. V nedeljo ob 15. se bo pričela na Glaziji v Celju prvazredna prvenstvena nogometna tekma med Celjem in Čakovečkim SK. Ker sta oba kluba v zadnjem času dosegla lepe uspehe, bo ta tekma gotovo zelo zanimiva in napeta.

Smučarski klub Ljubljana. Pod vodstvom g. prof. Dobovška se vrši v human. gimnaziji v Tomanovi ulici telovadba za tekmovalce vsak torek in četrtek ter za ostale člane vsak ponedeljek ob 18.30 do 20. Trening je za tekmovalce obvezan. Vabimo vse člane in tudi članice, naj se te koristne telovadbe udeležijo v čim večjem številu.

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

Nedeljske volitve. Nastopil je mir po skoraj mesečni borbi. Zmagala je kljub pritisku in snubljenju na vse strani nacionalna lista, katere nosilec je bil dosedanj zupan g. Ciril Pirč. V nedeljo je vladalo med mestno hčo od jutra do večera veliko vrvenje množice, ki je z napačno točnostjo nosila rezultate, oddane po radiu. Okoli 18. se je zbralo nad 1000 ljudi, ki so priredili po razglasitvi rezultatov g. Cirilu Pirču navdušene ovacije. Po zahvali g. župana se je formirala povorka, ki je krenila po mestu pred Narodni dom, nato nazaj po mestu. Popravljamo prvo poročilo »Jutra«: Lista JNS z nosilcem Cirilom Pirčem je dobila 479 glasov, opozicijska lista z nosilcem dr. Semrovom pa 366 glasov. Volilna udeležba je bila 86 odst.

Pogreb vrliga narodnjaka. V soboto popoldne so pokopali na domačem pokopališču posestnika in gostilničarja Franca Lukeža. Pogreba so se udeležili številni prijatelji in znanci, zastopana so bila vsa tukajšnja društva, posebno številno so bili zastopani lovci, ki so izgubili dobrega prijatelja in tovariša. Legel je v grob poštenjak, narodnjak, ki je bil priljubljen povsod. Naj mu bo domača zemlja lahka, domačin na naše najgobje sojalje!

Iz Slovenjgradca

Turistovski dom na Urški gori bo letos odprt in oskrbovan samo še od 20. do vključno 22. oktobra. Zimski obisk bo za domače člane dovoljen samo z izrecnim dovoljenjem mislinskega podružnice SPD, a za člane drugih podružnic samo tedaj, ako prevzame dotična podružnica; kateri član pripada, za obisk popolno odgovornost.

Redni avtobusni promet na progi Soštanj - Slovenjgradec - Dravograd je zopet vpostavljen. Promet opravlja popolna nov avtobus »Tatra«.

eg - Vsem koroškim borcem. Vsi oni, ki so se udeleževali osebovinskih bojev na Koroškem in žele vstopiti v Zvezo Maistrovih borcev, naj se javijo pri poverjeniku za slovenjgraški srez Ivanu Kvacu.

Iz Ptuja

Muzejsko društvo v Ptuju bo proslavilo svojo 70 letnico dne 19. novembra. Pri slavnostni seji bo predaval dr. Fran Stelc o ptujskih umetnostno-zgodovinskih odkritjih v zadnjih petih letih, po skupnem kosilu pa bo izlet na Vurberg in naslednji dan v Maribor.

Poštni prostori prenovljeni. Naši poštni prostori, na katerih se že skoraj 40 let ni izvršilo kako večje popravilo, so se po prihodu novega upravnika g. Čuša temeljito renovirali. Vsi prostori so preslikani, urejeni je nov pod. Nameščene so nove peči, eno je dobila tudi čakalnica. Dobili smo tudi novo, moderno urejeno telefonsko celico, v kateri je nameščena električna luč, ki se pri vstopu v celico avtomatično prižge in isto tako pri izstopu sama ugasne. V celici je tudi pult in sedež. Tako ne bo več vzrokov za pritožbe, ostala pa je tudi še stara celica za rezervno. Vsa čast novemu upravniku, ki je oskrbel generalno preureditev poštnih prostorov.

Nesrečni alkohol. Te dni se je pojavil v vinjenem stanju N. Purg z Brega v hiši posestnice Elizabete Silakove, pri kateri stanuje. V predstobi je našel na dve ženski, kateri je začel brez vzroka zmerjati, da sta morali pobegniti iz hiše. Purg je nekje iztaknil 30 cm dolg nož in nihal na ženskama. Na pomoč je prihitel neki Zgšč z Brega, ki je hotel Purga razorožiti, med ruvanjem pa ga je Purg udaril z nekim železom tako močno po glavi, da mu je prizadel 7 cm veliko rano. Zaveda se ho obravnavala pred sodiščem.

Kino bo predaval v sredo in četrtek ob 20. film »Dober grešnik« z Doly Haasovo in Maksom Pallenbergom. Dodatek Ufin tednik.

Iz Trbovelj

Nagradno streljanje strelske družine, ki je bilo zaradi slabega vremena že dvakrat preloženo, bo v nedeljo 22. t. m. od 10. do 12. in od 13. do 17. Tekmovati bodo smeli samo oni člani, ki so tekmovali in streljali vse leto.

Rudniški nameščenci imajo v sredo 18. t. m. v rudniški restavraciji člansko zborovanje, na katerem bo predaval g. dr. Köstl o pokojniškem zavarovanju nameščencev.

CERKNICA. Občinske volitve so potekle v največjem miru. Ze v zgodnjih dopoldanskih urah je bila podoba, da bo zmagala Werlijeva lista JNS. Isto je bilo opaziti na drugem cerkniškem volišču v Grahovem, kjer so punktaši doživeli strahovit poraz. Posebno dobro so se izkazali volilci iz Dolnjega Jezera in Dolenje vasi, kjer so punktaši iskali glavne opore. Na pobude agilnega politika dr. Pušenjaka, predsednika sreskega odbora, so volilci iz obeh vasi volili napredno listo in pripomogli k sijajni zmagi: Lista JNS 452, punktaška 255. Zanimivo je dejstvo, da je g. Leopold Hladnik, šolski upravitelj v pokuju, zadnji dan preklical svojo kandidaturu na punktaški listi, v nedeljo pa je volil listo JNS, kar je ljudstvo vzelo z zadovoljenjem na znanje. Volilni količnik izkazuje 21 nacionalnih odbornikov, 3 pa punktaške. Po volitvah se je zbrala množica ljudstva z godbo na čelu ter korakala okrog trga, prepevaje narodne pesmi in vzklikajoč državi, kralju in Jugoslaviji. Te dni nas zapusti splošno priljubljeni sodnik dr. Ludovik Gruđen, ki si je kot pristaš nacionalne ideje osvojil srca vse na predne javnosti. Premeščen je kot sodni pristav v Dolnjo Lendavo. V novem službenem kraju mu želimo čim več uspehov.

Renertoar

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA.
Sreda, 18.: Pravica do greha. Premiera Sreda.
Četrtek, 19.: Sveta Ivana, Četrtek.

OPERA.
Sreda, 18.: Zaprtlo.
Četrtek, 19.: Ol - Ol. Začarani ptič. Premiera. C.

Dijaštvo ljubljanskih srednjih in strokovnih šol opozarjamo, da bo dijaška predstava Cankarjevega »Pohujšanja v dolini šentflorjanske« v petek 20. t. m. ob 15. in ne v četrtek, kakor je bilo prvotno objavljeno. Pripominjamo, da ima dostop k dijaškim predstavam poleg dijaštva tudi vse ostalo občinstvo. Da se še bolj vzbudi interes za dijaške predstave v ljubljanski drami in obisk v resnici vsakemu omogoči, je določila uprava Narodnega gledališča nove, skrajno nizke cene, in sicer: parterni sedeži á 14, 10 in 8 Din, ložni sedeži á 12 Din, balkonski venec na sedežih in ložah á 8 Din, na galeriji á 6 in 5 Din. Dijaško stojišče stane 3.50 Din, galerijsko stojišče 2 Din. Te cene veljajo že za dijaško predstavo v petek 20. t. m., ko se uprizaro »Pohujšanje v dolini šentflorjanske«.

Aleksander Čerepnin, ruski pianist in skladatelj, je imel na sročnem koncertu izreden uspeh, in to kot skladatelj, kakor tudi kot pianist. Podobnega klavirskega koncerta s spremljevanjem orkestra, kakor je Čerepninov v a-molu, Ljubljana še ni slišala. Zato je popolnoma upravičeno, da vlada za premiero njegove trodejske opere Ol-Ol, ki bo v četrtek zvečer v ljubljanski operi, največje zanimanje. Poudariti moramo, da je tudi njegova opera izredno interesantno napisana, vloge in orkester zanimajo od prvega takta do poslednjega. Poleg opere Ol-Ol se bo izvajal tudi balet Začarani ptič, ki je delo njegovega očeta, znamenitega ruskega dirigenta Nikolaja Čerepnina. Premiera je za red C. Občinstvo vabimo, da v velikem številu posesti četrkovni premieri, ki jih pripravljajo ravnatelj Mirko Polič, prof. Osep Seet in baletni mojster Golovin.

Havajska rožca. V soboto 21. t. m. bo premiera izvrstne Abrahamove operete »Havajska rožca«. Uprizaril bo prav gotovo senzacija, zato že danes opozarjamo nanjo. Film, ki se je svojočasno predaval v Ljubljani, ni v nobeni primeri z živim in pestrim dejanjem operete na odru. Godba pristaša nove, danes že udomačene žlahtje. Premiera bo v soboto 21. t. m. izven abonmaja.

Mariborsko gledališče

Sreda, 18.: Zaprtlo.
Četrtek, 19.: Voda. B.

★

Prva letošnja otroška predstava v mariborskem gledališču bo v nedeljo, 22. t. m. ob 15. Uprizarili bodo Wüchnerjevo otroško igro »Pastirček Peter in Kralj Briljantinc«. Vsebina tega zelo učinkovitega otroškega dela je pravilna in v veliki meri izredno zabavna. Občinstvo se bo nedvomno do solz nasmejala. Pri dosedanjih uprizaritvah »Pastirčka Petra« v Ljubljani in v Celju je bilo smeja in odobravanja brez konca in kraja. Režira Hinko Tomašič. Kdor pri tej predstavi kipi vstopnico za sedež, lahko pripelje a seboj po enega otroka do štirih let.

Zbor učiteljstva iz logaškega sreza

Logatec, 17. oktobra

V soboto se je vršil dobro obiskani občni zbor učiteljskega društva za srez Logatec. Zborovanja se je udeležil poleg sreskega šolskega prosvetnega referenta Karla Strava tudi g. kmetijski referent Pečovnik, ki je v lepo zasnovanem referatu o kmetijskih panogah predložil učitelstvu jasno sliko sedanosti in nujno potrebo učiteljevega sodelovanja pri kmetijskem delu. Njegov poziv na učitelstvo je našel polno razumevanje, kar je še posebej potrdil šolski nadzornik g. Stravs.

Sledilo je tajniško poročilo tov. Sušteršiča, ki je v izčrpnem govoru povedal najaktualnejše stvari stanovske organizacije, o brezposelnih abiturientih, o upokojitvi učiteljstva, o potrebi učiteljskega pravnega konzulenta itd. Društvo je sprejelo načelo o potrebi učiteljskega konzulenta, ki ga bo vzdrževalo s sredstvi, ki so družstvu na razpolago. Blagajnik tov. Stravs je podal blagajniško poročilo. Od suficita bo društvo na predlog šolskega nadzornika darovalo za domače poplavljenca 500 Din, učiteljskemu konviktu bo darovalo 300 Din, 200 Din pa za brezposelne učiteljske abituriente. Po poročilu predsednika, ki ga je podal tov. Doljak, je sledila volitev novega odbora. Predsednik je Doljak Valentin, šolski upravitelj v Logatcu, podpredsednik Sušteršič Jože, šolski upravitelj na Rakeku, tajnik Sartori Milan iz Logatca, blagajnik Kenič Andrej, šolski upravitelj iz Unca; odborniki pa so: Winkler Vencelav, Vrtačnik Milan, Dolgan Jože, Hrastnik Rado, Modic Lovjka in Volčjak Anica; v nadzorni odbor: Mrcina Franc, Bratko Rudolf in Kobal Jožica; v razsodišče: Stravs Karol, Doljak Valentin in Modic Marija, za poročevalca pa Bratko Rudolf.

Poziv in prošnja Rdečega križa

Ljubljana, 17. oktobra

Letošnji septemski nalivi so povzročili v nekaterih pokrajinah naše banovine velike poplave, ki so spravile prebivalstvo prizadetih krajev v obupen položaj. Ljudje so utrpeli ne samo nepopravljivo škodo na nepremičnem imetju in na poljih, temveč je ta uima mnogoterim uničila vse poljske prideleke, živila in obleko, tako da so si jedva rešili golo življenje.

Te pogubne poplave so najhujše prizadele kraje v srezih Kočevje (Struge, Loški potok), Logatec (Planina, Cerknica), Ljubljana (Barje), Krško (polje med Savo in Krko), Brežice (Dobova) in Celje (okolica). Prihajajo pa še vedno vesti o nastalih škodah in izgubah v drugih srezih. Mnogo prebivalstva nima sedaj primernih stanov, nedostaja jim posteljnine, obleke in živila, da žive takorekoč iz rok v usta od darov, ki jim jih je dobavila za prvo pomoč podporni akcija, ki jo vršijo banovinski osrednji odbor za poplavljenca s sodelovanjem Rdečega križa in krajevnih čimteljev.

Vse doslej izkazane podpore pa še daleko ne zadoščajo, da bi se po poplavih prizadeti mogli pred nastopom zime in pozimi zadostno prehranjevati. Potrebujemo zlasti živila, da se očuvajo najhujšega zla: lakote! Večini prebivalstva dravske banovine je deževje vsaj toliko prizaneslo, da so mogli letošnje poljske prideleke pospravit. Do teh prebivalcev, ki jih poplave niso občutno prizadele, se obračamo sedaj z nujno prošnjo, da bi od prebitka svojih pridevkov nekaj podarili svojim pomanjkanje trpečim rojakom.

Radio

Sreda, 18. oktobra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Komorna glasba radio - kvinteta. — 18.30: Radio - orkester. — 19: Religija pri prvobitnih narodih. — 19.30: Literarna ura. — 20: Pevski koncert g. Julija Betelta. — 20.45: Klavirski koncert gosp. Čerepnina. — 21.35: Radio - orkester. — 22: Čas, poročila, radio jazz.

Četrtek, 19. oktobra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Otroci in učenje. — 18.30: Pogovori s poslušalci. — 19: Srbohrvaščina. — 19.30: Plošče po željah poslušalcev. — 20: Glasbeno oblikoslovje (dr. Dolinar) ilustrirano z radio - orkestrom. — 20.45: Klavirska harmonika (g. Breznik ml.). — 21.15: Pevski koncert ge. Zorke Levičnikove. — 21.45: Čas, poročila. — 22: Radio - orkester.

BEOGRAD 17.30: Popoldanski koncert. — 20: Komorna glasba. — 20.30: Goindjeve skladbe. — 22: Koncert ciganske kapela. — 22.45: Plesna glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Lahka godba. — 20: Prens koncerta iz Beograda. — 22.15: Godba za ples. — PRAGA 19: Godba na pihala. — 20.20: Prens iz Brna. — 22.30: Orkestralni koncert. — BRNO 19: Prens iz Prage. — 20.10: Češkoslovaško - jugoslovenski kulturni odnosi v preteklosti. — 21.25: Orkestralni koncert. — 22.20: Prens iz Prage. — VARŠAVA 18.20: Lahka godba. — 21.15: Simfonični koncert. — 22.45: Plesna glasba. — DUNAJ 12: Orkester. — 17.30: Arije in pesmi. — 19: Lahka glasba. — 20.45: Iz nedokončanih skladb. — BERLIN 21.10: Mešan program. — Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 20.10: Prens simfoničnega koncerta iz Kolanja. — 21: Brahmsova glasba. — 21.45: Koncert. — MOHLACKER 20.10: Virtuozni orkester. — 22.45: Lahka glasba. — 24: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 17.30: Orkestralni koncert. — 20.30: Sonate za čelo in klavir. — 21.30: Lahka in plesna glasba. — RIM 17.15: Vokalni in instrumentalni koncert. — 20.15: Klavirske skladbe. — 20.45: Komedija. — 22: Klavirski koncert. — 22.15: Plesna glasba.

ma glasba. — 20.45: Iz nedokončanih skladb. — BERLIN 21.10: Mešan program. — Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 20.10: Prens simfoničnega koncerta iz Kolanja. — 21: Brahmsova glasba. — 21.45: Koncert. — MOHLACKER 20.10: Virtuozni orkester. — 22.45: Lahka glasba. — 24: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 17.30: Orkestralni koncert. — 20.30: Sonate za čelo in klavir. — 21.30: Lahka in plesna glasba. — RIM 17.15: Vokalni in instrumentalni koncert. — 20.15: Klavirske skladbe. — 20.45: Komedija. — 22: Klavirski koncert. — 22.15: Plesna glasba.

ZIMSKA JABOLKA

prodaja 11048
Gospodar. zveza, Ljubljana

Neveste! Gospodinje!

Najlepši okras Vašega doma je perilo, zavese, posteljna pregrinja. — Najfinišje in najtrpejše je okrasite z vezanim od vrške

Matek & Mikeš, Ljubljana,

poing hotela Struškaj
Izdelujemo gumbice, prebadamo lablone, predstajemo čisto žen. roč. dela, imamo specialni oteči za obleke in volane, šturiramo in entilamo. Vaško je ve, da imamo največje in najmodernejše vezilnico. Ker sami delo sprejemamo, ga sami našivamo, zato Vas tudi najboljše potražimo. 79

SVETOVNO ZNANI RDECILI ZA OBRAB

Cendre de rose in rouge mandarine

in nadaljnjih dvanajst prekrasnih nijans

BOURJOIS

PARFUMEUR - PARIS

pomenijo dovršenost v negovanju lepote moderne dame, ki se nikdar ne dajo doseči. Slabe potvorbe bi vam mogle povzročiti huda razočaranja.

Bourjois - Parfumeur

izdelovalec modernih kreacij parfemov.
SOIR DE PARIS, PRINTEMPS DE PARIS, MON PARFUM, FIANCEE.

Drago Ivanišević

Naznanjamo žalostno vest, da je naš ljubljani sin in brat, gospod

brivski mojster

v torek, dne 17. t. m. po kratki in mučni bolezni bogudavno preminul.

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 18. t. m. ob 1/2 4. uri popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališče k Sv. Križu. 11079

V Ljubljani, 17. oktobra 1933.

ZALUJOCI OSTALI

Občina Ljubljana. Mestni pogrebni zavod

Sedaj me pa LJUBI bo'j kakor kedaj poprej

Haloi Zdravoi Pomisli, s Slavkom sem se sprla. Zakaj? — Glej, telefoniral mi je prejšnji teden trikrat,

da ima mnogo dela in da se bo kasno vrnil iz urada, — zvedela pa sem, da je bil v kavarni »Nebotičnik« u družbi one lepe male plavalaske iz njegovega urada. Bila sem zaradi tega silno razburjena... Te dni pa mi je moj frizer svetloval, naj poizkusim kremo Tokalon, ker se z njeno pomočjo lahko v treh dneh dobi nova bela koža. — Verjemi mi koncem tedna pa mi je Slavko že dejal, da nisem bila še nikdar tako mlada in tako zapeljiva od prvih dni najine poroke, a to je bilo že pred desetimi leti. Prepričana sem, da me ljubi bolji, kakor kedaj poprej in da je popolnoma pozabil na ono plavalosko. Zaradi tega se moram res zahvaliti samo kremi Tokalon. Če je še nisi preizkusila, draga moja, potem jo kupi takoj, Krema Tokalon bele barbe (brez maščobe) vsebuje svežo smetano in pripravano olivno olje kombinirano z dodatki, ki krepijo in razstezajo kožo ter jo napravijo belo. Krema prodre v kožo takoj, razkroji zajedalce, da popolnoma izginejo, zožuje razširjene znojnice, najtemnejšo in najodpornjšo kožo pa napravi svetlo in nežno. V treh dneh da ta krema koži novo nepopisno lepoto, ki ni mogoče doseči na noben drug način.

Veliko industrijsko podjetje išče sposobno uradnico

za zaračunavanje mezd, ki je zanesljiva in hitra v računanju, spretna strojevska z znanjem hrvatskega in nemškega jezika. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »T. P. T. P.« 11044

Uživa več decenij zaupanje milijonov ljudi

Dokazano razširjena po vsem svetu.

OLAJŠANJE BI BILA LAHKO DOSEGVA V 3 MINUTAH, ČE BI BILA SALTRAT RODELL DODALA VODI V TOLIKI MERI, DA BI DOBILA VODA VIDEZ MLEKA, POTEM PA V TEJ KOPELI OKOPALA SVOJE BOLNE NOGE. ŽALJI BI SE OMEHČALI DO KORENIN IN ZA VEDNO BI SE LAHKO ODSTRANILI S KORENINO VRED. ODGRANJA MESTA BI SE ZACELILA IN OTEKLINJE BI SPLAHNELA. LAHKO BI NOSILA ČEVLJE ZA CELO ŠTEVILKO MANJŠE, KAKOR PA POPREJ.

Saltrat Rodell se dobiva v vseh drogerijah in strokovnih prodajalnah.

11068

NARODNI MAGACIN

SPLOŠNA TEKSTILNA D. D.

Ljubljana, Mestni trg 17.

Tudi za zimsko blago imamo najnižje cene, n. pr.:

Vzorčaste flanelne Din 8.50
Barhend za obleke » 10.—
Štof za obleke 130 cm » 29.—
Zefir za srajce » 7.75
Flanelaste rjuhe la. » 35.—
Odeje iz klot, ročno delo » 116.—
Odeje iz rožastega brokata » 200.—
Kuhinjske brišace » 5.—
Otroški marine plašči » 160.—

Volnen štof dvojne širine Din 31.—
Volnen krep moderne barve » 39.—
Športno blago za dam. plašče » 52.—
Voln. blago za dam. plašče » 80.—
Najfin. blago za dam. plašče » 140.—
Double za moške suknje » 60.—
Češki kamgarn za moške obleke od Din 70. — do Din 190.—

Kontenina 75 cm široka Din 6.—
Sifon » 6.50
Sifon brez apreture » 8.50
Platno za rjuhe 150 cm » 18.—
Platno za kapne 180 cm » 30.—

11068

Zakaj toliko trpi?

Olajšanje bi bila lahko dosegla v 3 minutah, če bi bila Saltrat Rodell dodala vodi v toliki meri, da bi dobila voda videz mleka, potem pa v tej kopeli okopala svoje bolne noge. Žalji bi se omeščali do korenin in za vedno bi se lahko odstranili s korenino vred. Odgranja mesta bi se zacelila in oteklinje bi splahnela. Lahko bi nosila čevlje za celo številko manjše, kakor pa poprej.

Saltrat Rodell se dobiva v vseh drogerijah in strokovnih prodajalnah.

11068

11068

11068

11068

11068

P. H.

Življenje — film

Roman

»Ako je človek poneveril sto tisoč dinarjev zaupnega denarja, ne utegne biti praznoveren, milostiva. Razumete?«
Široko mu zastrni v obraz. Rahel trepet ji strese koticke ust. A zbere se in odvrne:
»Mislite, da se bo denar vrnil, če se — ubijete?«
»Nikakor ne. Samo državni prihranjeni troške. Sodim se sam — in bolj pomeni, kakor bi me sodil zakon.«
Tako govoreč si oprhne prašek z rokava.
»In hkratu utrma življenje, ki je zapravilo svojo pravno upravičenost. Človek ima vendarle nekaj čuta za čast.«
Tuja rahlo bobna s prsti po mizi. Njene usnjene rokavice so brezmadežno bele.
»Zakaj ste posegli po tistem denarju?«
Popolnoma samoumevno se mu zdi, da ona vprašuje, on pa odgovarja. Z vso resnobo ji odvrne:
»Najbrže zato, ker sem bil preklet osel.«
»Da — tudi meni se tako zdi,« dé ona odkritosčno, in rahel nasmeji ji izpreleti obraz.
Nato pobesi glavo in vpraša:
»Karte — ali — ljubezne?«
Milkovič se ugrizne v ustnice, preden odgovori:
»Zenska.«
»Ali jo — ljubite?«

»Saj pravim, da sem bil osel. Bebec. Moški, ki zapravijo za lepo žensko toliko denarja, meneč da jo ljubijo, so becbi. Osmukani bedaki. In ženske, ki si dajo podariti toliko denarja — za lišp, za cvetlice, za potovanja, kaj vem, za kaj! — take ženske ne ljubijo in niso vredne ljubezni.«
»Skoda, da ste to tako pozno spoznali.«
»To plačam s svojim življenjem.«
Tuja vzdigne glavo.
»Brez nabojev?«
»Hm — saj si lahko kupim nove.«
»Nj, gospod doktor! Teja ne boste storili.«
»Hvala vsekako za vaše sočutje in za ta poslednji razgovor z — lepo žensko, ki gotovo ni enaka onim, ki sem jih pravkar označil. Lepo je, če človek odnese s tega sveta čist in dehteč spomin.«
Tuja dama se pritaženo nasmehne. Nato pobrska po svoji torbici iz rdečega lakastega usnja in izvleče čekovno knjižico.
»Sto tisoč dinarjev potrebujete, doktor, kaj?«
»Nikar se ne šalite, milostiva.«
»In — sicer?« Hotela sem reči: ali imate dovolj dohodka, da sami —
»Moja pisarna je dobra, če vas more to pomiriti.«
»Nevljudni ste. A razumem vas. Dam vam torej —
»To je blazno!«
»Ček za sto tisoč dinarjev. Jutri ga vnovčite pri Kreditnem zavodu Prosim — pero?«
Sama seže po peresnik in vzporedno obrazec. Dr. Milkovič bi se smejal, a grlo mu je kakor zadržano. Sanjam, misli sam pri sebi. Ne, v kinu sedim, pri trapastem nemškem tulečem filmu.
Pero praska po papirju.

Podpis! S svojega sedeža ne more prebrati imena. A pisava je krepka, osebna.
»Prosim! Ali mi hočete dati potrdilo, gospod doktor? Posodim vam to vsoto za — recimo — tri leta. Velja?«
Dvojica velikih temnovišnjevih oči, zasenčenih s temnimi vejicami, se upira vanj.
»Saj to je — to je smešno, milostiva,« zajeclja odvetnik.
»Prosim —
In porine ček predenj.
»Daite, potrdite. Danes čez tri leta — Zapišite tako.«
Dr. Milkovič seže preko mize in ujame njeno ozko žensko roko. Pogled mu gori. Njegova usta so zveržena, polna posmeha.
»Norčujete se iz mene — pravi s hrupavim glasom.« Kaj hočete prav za prav?«
»Samo še potrdilo, doktor!«
»Vraga —
In tiho, zmedenno zamrma: »Ne zamerite. Vse to je neumnost — Tuja mu pomoli peresnik. Njene oči prosijo in ukazujejo. Milkovič piše, boreč se s samim seboj, in misli:
»Vse to je prismojena igra. Morda sem že mrtev — ali se pa nisem dobro zadel? Ležim in vročica me kuha.«
»Prosim —
Potrdilo o posojilu je spisano, odvetnik ga porine nazaj v ozko, nežno roko tuje ženske, ki mu tako čudno in tako tovariško gleda v oči. Ona zloži listek in ga spravi v torbico.
»Oglasim se, kadar bo čas.« To reči vstane. Obлека in plašč ji raklo zašumita, nežni parfum spet zaplava po sobi.
Se enkrat poda drju Milkoviču roko. Resnična, živa roka je, misli ta, ko jo drči v desnici.

Cene malim oglašom

Zenitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se računajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kama«, »Auto-motor«, »Kapital«, »V najema«, »Posesti«, »Lokalni«, »Stanovalni odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrti« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potnik« in »Zasluge«, če se z oglašom nudi zasluge, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zasluge ali službe, plača vs

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.— za besedo, se računata enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—
Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo pa Din 15.—
Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v pismu obenem z naročilom.

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. — Kdor sprejema potnika, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (5)

Trg. zastopnik

(Sobni) zelo dobro vpeljan v Beogradu in po vsej Srbiji po lekarnah, parfumerijah in drogerijah. Išče zastopstvo dobrih predmetov proti prostostim ljubljanskim firm. Ponudbe na ogl. oddelku »Jutra« pod »Sposobna«. 39362-5

Vajenci ker

Učenca
a primerno šolsko izobrazbo sprejme v trg. mehaniko blaga M. Brski, Beograd št. 16 — Ljubljana. 39391-44

Pridno valenko

(tudi z detele) za domsko kovaštvo sprejme Maji Ravnikar, Gregorčičeva 5, Beograd. 39393-43

Učenca

iz srednje in visoke šole, vsakega šolskega in nemškega jezika, sprejme tako v večji trgovini mešarstva blaga na Sp. Stajerskem. Ponudbe na ogl. oddelku »Jutra« pod »Učence«. 39344-44

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Dobra kuharica

semotivna, s celoletnimi izkušnjami, sprejme vsakih 15 dni, od 40 let stara, živi za službo v Seledrovi ulici št. 7/1. »Jutra« pod »Učence«. 39391-44

Praktikanta-volonterja

eprejme v orkestro pooblaščen ing. za vsake igradbe. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 39390-1

Izurjeno pitljivo

eprejme. — Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 39393-1

Elektromonter

zmožen samostojno izvesti in izdelati poročila za instalacijske dela, dobri službe. Potrebna kavelja. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Zašifro«. 39392-1

Trg. pomočnika

previdnega — starejšega, sprejme tako v večji trgovini mešarstva blaga. Režija se samo za v vsaki uri od 10.00 do 12.00. Informacije med 11. in 4. ure v Salendrovi ul. 4/1. K. Ljutova. 39390-4

Boljša služkinja

vezana s kuhinjo in v vsaki uri od 10.00 do 12.00. Informacije med 11. in 4. ure v Salendrovi ul. 4/1. K. Ljutova. 39390-4

Prodajalka

popolnoma vezana s kuhinjo in v vsaki uri od 10.00 do 12.00. Informacije med 11. in 4. ure v Salendrovi ul. 4/1. K. Ljutova. 39390-4

Samostojno pitljivo

sprejme Bernhard, Mešarica št. 5/2. 39395-1

Postrežnica

išče zaposlenje v restoraciji ali v hotelu. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Učence«. 39398-2

Gospodična

išče službo natakariče ali v hotelu. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Učence«. 39399-2

Prvovrstne šivilje

za pletenje išče Meša, Bejavca 9. 39371-4

Služkinjo

pridno in pošteno sprejme za stalno trčialnaka družine za pomoč pri gospodinjstvu. Prednost ima teta, ki zna vsaj malo šivati (kapital). Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Učence«. 39376-1

Samostojen previjalec

motorjevo (Wickler) dobi sprejme. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Učence«. 39393-1

Uradnika

z vlogo 50—100.000 Din gotovine, za samostojno vodstvo podjetja sprejme tako v vsaki uri od 10.00 do 12.00. Informacije med 11. in 4. ure v Salendrovi ul. 4/1. K. Ljutova. 39390-4

Čevljar, pomočnika

delo izvajajo v vsaki uri od 10.00 do 12.00. Informacije med 11. in 4. ure v Salendrovi ul. 4/1. K. Ljutova. 39390-4

Viničarja

z družino, ki bi bila zmožna s semo obdelovati vinogradi, sprejme Družba Jelčigrad, z o. j. Smerje pri Jelšah. 39392-1

Zaslugek

Kdor išče zasluge, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Mesto samostojne gospodinj

išče. Znam meščansko kuhinjo, v vsaki uri od 10.00 do 12.00. Informacije med 11. in 4. ure v Salendrovi ul. 4/1. K. Ljutova. 39390-4

Dekle

ki zna kuhati, išče službo za gostilni. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 39382-2

Plačilna natakariča

išče mesto v kavarini, hotelu ali restoraciji. Poje 25.000 Din vsake ure. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 39391-2

Knjige

Oglasni trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasni socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (8)

Novi sodi

za vsako uporabo, od 100 do 500 litrov, ima 200 kosov napreda i Franc Zoro, sodar, Breg pri Ptuj. 39317-6

Visoka omara

omara, električni žilnik, svetilka in razne druge stvari napreda na Taboru št. 5/1, vrata št. 7. 39398-6

Bukovo oglje

suho, dvakrat vrenno, vagonke in detaljne kolotine ložite pri sv. Ivanu Srebotniku, Sv. Peter v Sav. dolini. 37880-6

Parcelo

pod Rožnikom, cesta X. 1930 m² veliko. Ugodno predloži stavbenik Rožman, Beethovnova ulica. Ogle sili se med 12. in 18. ure. 39178-30

Enonadstrop. hiša

z vpenjo pekarje na prometnem kraju v mestu na Gorenjskem napreda; Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39393-20

Vilo

a 3 sobami in priključnim dvosobno, v Kuzenju št. 25 za 500 Din mesečno. Več se pozve istotem pri oekrbniku. 38834-30

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Zlatih turških lir

večje količine prodam. — Najnižji ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Učence«. 39344-35

Srebrne krone

stara zlato in srebro kupuje rafinerija dragih kovin v Ljubljani, Hrvka ulica št. 36 — vhod iz Vidovske ceste — pri gostilni Motina. 70

Kolesa

vsako beseda. Oglasni socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din, oziroma 5 Din. (11)

Trčikelj

mekan, pripravljen za mešarico, trgovca ali peka — poceni prodaja T. Skafar, Ljubljana, Boštjanov trg. 39373-11

Več pohištva

dobro ohranjenega, po nizki ceni prodam redi celice. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 39393-12

Spalnice

v imitaciji Heli javor, 4 pešami po 2000 Din prodam. — Najnižji ponudbe na oglasni oddelku »Jutra«. 39374-12

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Trgovski lokal

se odda a. nov. v palači »Danava« v Beethovnovi ul. — Najnižji ponudbe na oglasni oddelku »Jutra«. 39377-19

Slastičarno

v centru Ljubljane prodam. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Učence«. 39324-19

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din (20)

Parcelo

pod Rožnikom, cesta X. 1930 m² veliko. Ugodno predloži stavbenik Rožman, Beethovnova ulica. Ogle sili se med 12. in 18. ure. 39178-30

Enonadstrop. hiša

z vpenjo pekarje na prometnem kraju v mestu na Gorenjskem napreda; Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39393-20

Vilo

a 3 sobami in priključnim dvosobno, v Kuzenju št. 25 za 500 Din mesečno. Več se pozve istotem pri oekrbniku. 38834-30

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Zlatih turških lir

večje količine prodam. — Najnižji ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Učence«. 39344-35

Srebrne krone

stara zlato in srebro kupuje rafinerija dragih kovin v Ljubljani, Hrvka ulica št. 36 — vhod iz Vidovske ceste — pri gostilni Motina. 70

Kolesa

vsako beseda. Oglasni socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din, oziroma 5 Din. (11)

Trčikelj

mekan, pripravljen za mešarico, trgovca ali peka — poceni prodaja T. Skafar, Ljubljana, Boštjanov trg. 39373-11

Več pohištva

dobro ohranjenega, po nizki ceni prodam redi celice. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 39393-12

Spalnice

v imitaciji Heli javor, 4 pešami po 2000 Din prodam. — Najnižji ponudbe na oglasni oddelku »Jutra«. 39374-12

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Trgovski lokal

se odda a. nov. v palači »Danava« v Beethovnovi ul. — Najnižji ponudbe na oglasni oddelku »Jutra«. 39377-19

Slastičarno

v centru Ljubljane prodam. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Učence«. 39324-19

Suhe gobe

okupim, razen leph, tudi črne odbrane po najboljši ceni. Spročite se in navedite količino! Peter Šetina, Račevski 293-33

Kislo zelje

repo, sarmo prvovrstno, v sodih, po najnižji ceni dobavlja: Homan, Sv. Petra c. 83. 39169-33

Pozor, angrosisti vina

Originalni »Jezualence«, leto 1932, ca 90 hl napreda, franci kiet vinograd, livoec št. 30, pošta Ormož, po dnevi ceni. Od 15. oktobra do 15. novembra 1. in vsakdanji obisk radi vinaškega poskusa možni. Poostnik Franc Zvrtnik. 38935-33

Les

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (15)

Javor, črešnjo in parjen oreh

(rezeno) kupujem. Specifične ponudbe na naslov: R. Bukovca, Zagreb, Samostenska 6 — tel. 38-35. 39395-15

Mizarji

pozor! Najboljši rezane plošče, jelkove, birkove, kume in, v vsaki uri od 10.00 do 12.00. Najnižji cenah. Povračilo skladišče v Ljubljani. Dušakova cesta 51. 246 15

Dijaške sobe

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (22)

Starš

ki niso zadovoljni s stanovalništvom in uspešni sina njebolca ter žele pravočasno zanesljivo pomoč pri študiju, vzor-no nadzorstvo, lepo in zdravo stanovanje ter zbirno oskrbo, naj vprašajo pisмено pod »Učence« realne na ogl. odd. »Jutra«. 39324-22

Diakinja

eprejme a fino skrbno v komforno stanovanje. Plemenita vprašanja pod šifro »Učence« na oglasni oddelku »Jutra«. 39323-22

Stanovanje

od 2 do 3 sob, v centru mesta, v vsaki uri od 10.00 do 12.00. Najnižji cenah. Povračilo skladišče v Ljubljani. Dušakova cesta 51. 246 15

Dvosob. stanovanje

a kuhinjo (spalnice opremljena), osetno prazno, prvovrstno za pisarno, odda Tomaa, Račjeva cesta 30. 38671-31

Stanovanje na Bledu

(za upokojence) sob pri tiklin in vrta oddam za 165 Din mesečno. S tem vezana skrbna vilo kot prijetna, postrežnik posej za upokojence ki ima za ljubljane v vsaki uri od 10.00 do 12.00. Najnižji cenah. Povračilo skladišče v Ljubljani. Dušakova cesta 51. 246 15

Kislo zelje

okupim, razen leph, tudi črne odbrane po najboljši ceni. Spročite se in navedite količino! Peter Šetina, Račevski 293-33

Stanovanje

od 2 do 3 sob, v centru mesta, v vsaki uri od 10.00 do 12.00. Najnižji cenah. Povračilo skladišče v Ljubljani. Dušakova cesta 51. 246 15

Dvosob. stanovanje

a kuhinjo (spalnice opremljena), osetno prazno, prvovrstno za pisarno, odda Tomaa, Račjeva cesta 30. 38671-31

Dvosob. stanovanje

opremljeno ali prazno oddam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 39393-23

Dvosob. stanovanje

kuhinje in priključni, blizu Mesnega doma oddam za koj mihi staniki 2-3 oseb. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Učence«. 39274-31

2 lepi stanovanji

dvosobno in trosobno, z vsami priključniki ter tudi prazno sobo

Lepo stanovanje

manjše, 3 sob in kuhinje oddam v vredni mešti eni ali dvema osebam. Sa-lendrova ulica št. 6/III. 39378-21

Stanovanja